

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ELAZIĞ KÜLTÜR PARK'IN PEYZAJ MİMARLIĞI AÇISINDAN İRDELENMESİ

Taceddin GÜLEÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Ocak-2019
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

TEZ KABUL VE ONAYI

Taceddin GÜLEÇ tarafından hazırlanan "Elazığ Kültür Park'ın Peyzaj Mimarlığı Açısından İrdelenmesi" adlı tez çalışması 16/01/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	**İmza**
Başkan Doç. Dr. Murat AKTEN	.....
Danışman Doç. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN	.....
Üye Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ARISOY	.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa YILMAZ
FBE Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Taceddin GÜLEÇ

16/01/2019

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ELAZIĞ KÜLTÜR PARK'IN PEYZAJ MİMARLIĞI AÇISINDAN İRDELENMESİ

Taceddin GÜLEÇ

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN

2019, 71 Sayfa

Jüri
Doç. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN
Doç. Dr. Murat AKTEN
Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ARISOY

Gün geçtikçe artan betonarme yapıların etkisi ile insanların doğal yaşama olan ihtiyacı da orantılı olarak artmaktadır. Doğal yaşam alanlarının azalması ve hızlı kentleşmenin sonucunda insanların doğaya ve yeşile karşı olan ihtiyacını gidermek amacıyla kentler içerisinde yapılan kent parkları, insanların yaşadığı mekânların kalitesini artırıp kent imajına olumlu katkıda bulunup kent içerisinde yaşam alanları sunmak amacı ile oluşturulan mekânlardır.

Bu çalışma da kentlerde ortaya çıkan sorunların çözümünde kent parklarının öneminin ortaya konulması yanında Elazığ ilinde yer alan Kültür Park konumu, çevresel ilişkileri, ulaşım durumları, alan kullanımları, bitkisel durumları, içerdikleri kentsel donatılar ile güvenlik ve bakım çalışmaları olarak belirlenen başlıklar altında peyzaj kriterlerine göre incelenmiş olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koyulmuş, sürdürülebilirliği için çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Elazığ, Elazığ Kültür Park, Kent Parkı, Kültür Park

ABSTRACT

MS THESIS

EXAMİNATİON OF ELAZIG CULTURAL PARK IN TERMS OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

Taceddin GÜLEÇ

THE GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE OF SELÇUK UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN LANDSCAPE ARCHITECTURE

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN

2019, 71 Pages

Jury
Assoc. Prof. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN
Assoc. Prof. Dr. Murat AKTEN
Assist. Prof. Dr. Nurgül ARISOY

Natural life requirement of people also increases proportionally with effect of increasing reinforced concrete constructions day by day. As a result of rapid urbanization and decreasing of natural habitats, city parks constructed in cities on the purpose of satisfying the need of people for nature and green, are places made with the aim of presenting living quarters in city, of contributing city image positively, of increasing quality of places where people live, in solution of problems which emerge in cities, in addition to be proved importance of city parks, location of culture park where takes place in Elazig examined according to landscape criterions under the titles of specifying as security and maintenance with involving urban works, herbal situations, area uses, transportation situations and environmental connections, it is revealed positive and negative sides and is presented solution offers for its sustainability in that study.

Keywords: City Park, Culture Park, Elazığ, Elazığ Culture Park

ÖNSÖZ

Çalışmalarım boyunca yardımını esirgemeyen ve çalışmalarımı yönlendiren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Banu ÖZTÜRK KURTASLAN, Prof. Dr. Serpil ÖNDER ve Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'ndeki değerli hocalarım ve sevgili arkadaşım Mert ÇAKIR'a gönülden teşekkür ederim.

Tezin çeşitli aşamalarındaki destek ve yardımlarından dolayı Elazığ Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü ve Elazığ Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ekibine,

Yaşamım boyunca yanımda olduklarını hissettiren, vatanımı ve insanları sevmeyi öğreten, her türlü emek ve özveride bulunan anneme, babama, kardeşlerime ve katkısı olan herkese sonsuz teşekkürlerimle...

Taceddin GÜLEÇ
KONYA-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **iv**

ABSTRACT ..... **v**

ÖNSÖZ ..... **vi**

İÇİNDEKİLER ..... **vii**

SİMGELER VE KISALTMALAR ..... **ix**

1. GİRİŞ **1**

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI **5**

2.1. Park Kavramı 5
2.1.1. Kent parkları ve işlevleri 6
2.1.2. Kent parkı planlama ve tasarım ilkeleri 7
2.1.3. Kültür park kavramı 11
2.2. Kent Parkı Kavramı 12
2.2.1. Kent parklar ile ilgili kalite kriterleri 13
2.3. Kent Parklarında Bulunması Gerekli Tesisler ve Standartları 15

3. MATERYAL VE YÖNTEM **16**

3.1. Materyal 16
3.2. Yöntem 16

4. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA **18**

4.1. İlin Konumu 18
4.2. Elazığ Kenti Doğal Peyzaj Özellikleri 19
4.2.1. Jeolojik ve topografik yapı 19
4.2.2. İklim 20
4.2.3. Doğal bitki örtüsü 20
4.3. Elazığ Kenti Kültürel Peyzaj Özellikleri 21
4.4. Elazığ Kültür Park'ın Genel Özellikleri 23
4.4.1. Elazığ Kültür Park'ının değerlendirilmesinde kullanılan kriterler 25
4.4.1.1. Çevre ile ilişkiler ve erişilebilirlik olanakları 25
4.4.1.2. Parkta yer alan etkinliklerin ve bunlara ilişkin tesislerin yeterlilik ve çeşitliliği 27
4.4.1.2.1 Oyun sahaları 30
4.4.1.2.2. Çocuk oyun elemanları 30
4.4.1.3. Donatı elemanları ve nitelikleri 32
4.4.1.3.1. Bilgilendirme panoları 33
4.4.1.3.2. Araç trafiğine kapatan engeller ve bitki kasaları 34
4.4.1.3.3. Oturma birimleri 34
4.4.1.3.4. Çöp kutuları 36
4.4.1.3.5. Aydınlatma elemanları 36

4.4.1.3.6. Çeşmeler 38
4.4.1.3.7. Spor aletleri 39
4.4.1.3.8. Gölgeleme elemanları 40
4.4.1.3.9. Çiçeklikler 40
4.4.1.4. Bitkisel tasarım özellikleri 41
4.4.1.5. Mimari öğeler ve nitelikleri 44
4.4.1.5.1. Kafeterya ve restoranlar 44
4.4.1.5.2. Amfi tiyatro 45
4.4.1.5.3. Evlendirme dairesi 46
4.4.1.5.4. Seyir terasları 47
4.4.1.5.5. Köprüler 48
4.4.1.5.6. Kültür Park Camii 48
4.4.1.6. Mekân organizasyonu ve sirkülasyon 48
4.4.1.7. Parkta ekolojik çözümlerin varlığı 52
4.4.1.8. Bakım ve yönetim 55

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER 57

5.1. Sonuçlar 57

5.2. Öneriler 59

KAYNAKLAR 61

EKLER 61

ÖZGEÇMİŞ 71

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

'	: saniye
%	: yüzde
da	: dekar
ha	: hektar
km	:kilometre
km^2	: kilometrekare
m	: metre
m^2	: metrekare
^{o}	: derece
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
vs.	: ve saire

Kısaltmalar

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
EBUAŞ	: Elazığ Belediyesi Ulaştırma Anonim Şirketi
GB	: Güneybatı
KD	: Kuzeydoğu
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

1. GİRİŞ

Planlı kentsel yeşil alanlar; hızlı kentleşmeden kaynaklanan çevresel sorunların ortaya çıkması ile çok ehemmiyetli olup günümüzde bir ihtiyaç haline gelmiştir. Yeşil alanlar; kentlinin ortak kullandığı alanlardır. Yerleşim alanlarının çalışma, barınma ve hizmetler dışında kalan bölümlerini kapsar. İnsanların eğlence, dinlenme gibi amaçlarını gerçekleştirmeleri için ayrılmış, ağaçlandırılmış, bitkilendirilmişlerdir. Kentlinin ortak kullandığı alanlardır (Dil, 2004). İnsanların yaşamını sürdürdüğü bu kentsel alanların ve kent yoğunluğunun artması ile insanların doğaya ve doğal yaşama olan isteği de doğru orantılı olarak artış göstermiştir. Bu sebeple; kentsel mekanlarda sağlıklı bir çevre ve doğal habibat oluşturması açısından kent yaşamı ve makroformu için kentsel yeşil alanların önemi büyüktür. Bu alanlar ekolojik ve kentsel kalite açısından da oldukça önemli bir rol oynamaktadır.

Kentlerde yaşamını sürdüren insanlar kendileri için tahsis edilmiş ortak alanlarda hayatlarını devam ettirirler. Kentsel yaşam alanının bileşenlerini trafik yoğunluğu, kirlilik, apartman blokları, ışık kirliliği vb. gibi faktörler oluşturur. Kent ortamında kırsala olan özlemin giderilmesi için oluşturulmuş alanlar kentsel yeşil alanlardır. Kent hayatının olumsuz etkilerinin iyileştirici etkiye sahiptir. Yeşil alanların kent hayatının negatif etkilerini iyileştirici etkisi vardır. Yeşil alanlar mahalle, bina, kent, bölge, semt gibi değişik kademelerde ölçeklendirilir. Kentsel yaşam kalitesinin artırılması hususunda kent parkları önemli göreve sahiptir.

Kentsel yaşam kalitesi, hizmetin bütün kent sakinlerine, önceden belirlenmiş standartta sağlanmasının ötesinde kentli haklarında sakinlere sağlanmış olması ile ilgilidir. Temel insan hak ve özgürlükleri ile birlikte dayanışma hakları arasında sayılan çevre hakkı, kentli hakkı, çağdaş ve yaşanılabilir planlı bir çevre kentsel yaşam kalitesinin temel göstergeleri arasında sayılabilmektedir (Coşar, 2015).

Yaşam kalitesi kavramı, bilimin değişik alanlarınca gerçekleştirilen araştırmalarda, farklı yönleri ortaya çıkarılarak ele alınmakla birlikte ve farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Bundan dolayı, yaşam kalitesinin farklı tanımlarıyla karşılaşmamız mümkün olmaktadır. Yaşam kalitesinin tanımlarının ortak yönü, şahsın hayatıyla alakalı objektif değişkenlere ve şahsın kendi algılaması sonucunda, oluşan sübjektif değişkenlere göre gelişen, çok yönlü kavram olmasını göstermektedir. Yaşam kalitesi araştırma sonuçlarına bakarak, genellikle objektif ve sübjektif değişkenlerin, toplumların refah seviyesiyle birbiriyle bağlantılı olan etkisini görebiliriz (Tosun, 2013).

Yaşam kalitesinin neleri içerdiğine ilişkin olarak yapılan bir başka tanım Dünya Sağlık Örgütü'ne aittir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre yaşam kalitesi; bireylerin, hayat içerisindeki durumlarını, ait oldukları kültürel yapı ve değerler sistemi bağlamında, algılama ve değerlendirme biçimidir. Söz konusu değerlendirme, bireylerin beklentileri, hedefleri, hayat standartları ve hayata ilişkin kaygıları ile ilişkili olarak şekillenir. Yine Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre, yaşam kalitesi, bireyin fiziksel sağlığı, psikolojik durumu, özgürlük seviyesi, sosyal ilişkileri ve yaşadığı çevrenin başlıca özellikleriyle etkileşimleri gibi çok sayıdaki etkenle ilişki içerisinde şekillenen, karmaşık ve geniş bir kavramdır (Tosun, 2013).

Kentsel yeşil alanlar ayrıca kentlerde toplu olarak yaşayan insanlara toplanma alanı sağlamakta ve insanlar arasındaki iletişimin gelişmesine, insanların sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. İnsanların bu çerçevede, kentin açık alanlarında geçirdikleri zamanın süresine göre, kendisinin dışındaki kişilerle karşılaşma ihtimali de o oranda değişiklik göstermektedir. İnsanların bu karşılaşma durumları pasif hayat yaşam bilincinden kopması ve toplu aktif yaşam bilincinin benimsenmesinde oldukça önemli rol oynamaktadır.

Kentsel açık alanlar; kent içindeki cadde, meydan, sokaklar kentsel açık alanları oluşturur. Bu kentsel açık alanlar; sadece orada yaşayanlara ait değil, tüm kentlilerin ortak kullandığı alanlardır ve bunlar üzerinde yapı veya yapıların birbirine bağlandığı kamusal mekanları içermektedirler. Kentlerdeki fiziki yapılar insan topluluğunun yokluk ilişkilerinin düzenlenmesine açık alanlar faydalı olmasından dolayı denge elemanıdırlar. Kentsel yeşil alanlar; insanların bu yerlerde toplanarak eğlenmesine, hoş ve güzel vakit geçirmesine, dinlenmesine imkan verdiği gibi sosyal faaliyetlerin kurulmasına ve devam ettirilmesine, toplumsal faaliyetlerin geliştirilmesine olanak sağlayan çocuk bahçesi, gezinti alanı, oyun alanı, dinlenme alanı, piknik alanı, eğlence yerlerinin ve kıyı alanlarının tamamını kapsamaktadır. Yeşil alanlar ana büyük ölçekte ise; bölgesel park ve bahçeler, hayvanat, fuar ve botanik bahçelerde yeşil alan olarak görülmektedir. Yalnızca kentlinin doğrudan faydalandığı alanlar olmayıp, kent yakınında bulunan işlevsel yeşil alanları da kapsar kente yapılan göçler ve kentleşme, endüstrileşme sonucunda görülen nüfus artışı, insanları doğadan koparmaktadır. kentsel açık ve yeşil alanlar insanoğlunun psikolojik ve fiziksel ihtiyaçlarına imkan sunar ve onları doğaya yaklaştırmaktadır. sağlayarak onların doğaya yakınlaşmalarını sağlayan alanlardır (Kuter, 2007).

Kentsel yeşil alanlar; kentsel bir yerde plan yapılırken bu yerdeki arazi kullanımı ve altyapı bünyesinde değerlendirilmektedir. Park, dinlenme ve gezinti alanları, çocuk oyun alanı, spor alanları, kent korusu özellikleriyle "etkin" kentsel yeşil alan varlığında bulunan açık alanlar, bütün kentte yer dağılımı, mevcut ölçü ve standartları, planlama analiz ünitelerinde tespit edilmektedir. Kentsel sosyal donatım, dinî ve kültürel donanımlar, sosyal, eğitim, sağlık, spor alanları ve yönetimsel yapı alanlarının yer dağılımları, etki alanları, kapasite, gelişme ve yeterlilik durumları incelenmektedir (Aksoy, 2015).

Kullanım şekline göre yeşil alanları sınıflandırılması iki farklı gruba ayrılabilir; Pasif yeşil alanlar ve aktif yeşil alanlar.

Pasif Yeşil Alanlar: Bu alanlar insanların rekreatif ihtiyaçlarını gidermek için uygun olmayan alanlardır. Örneğin; askeri yeşil alanlar, mezarlıklar, refüjler ve topografyanın uygun olmadığı alanlar vb.

Aktif Yeşil Alanlar: 23804 sayılı İmar Yönetmeliği mevzuatında; yeşil alanı "Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. İnterpol ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır" şeklinde hükmü bulunmaktadır. Aynı mevzuatta aktif yeşil alanı "kent ve mahalle parkı, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamıdır" hükmü bulunmaktadır (Gül ve Küçük, 2001).

Kentsel yeşil alan sistemleri içerisinde önemli bir yere sahip olan kent parkları ise kentsel yaşam kalitesinin artırılmasında önemli bir etkendir. Kent parkları, kent halkının rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tesis edilmiş, genellikle kentte merkezi bir konuma sahip, insanlara kent içinde doğayla baş başa kalma olanağı veren, çeşitli kullanım alanları ve donatılara sahip olan kentsel yeşil alanlardır. İnsanlara çeşitli aktif ve pasif rekreasyon olanakları sunan kent parkları, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasında da önemli rol oynamaktadır. Bu artış da ancak planlama, tasarım, uygulama ve yönetimde kalitenin sağlanmasıyla mümkün olabilmektedir. Kaliteli kentsel mekânın özelliği aynı zamanda başarılı kentsel mekânın olmasıdır. Başarılı kentsel mekânda estetik, canlılık, aktivite, duyum zenginliği özellikleri bulunmaktadır. Bu kentlerde yayalar için ergonomik alanlar ve mevsimlerin güzelliğini izleme olanağı sağlanabilir. Kentsel yaşam kalitesi fiziksel çevre, sosyal çevre ve ekonomik çevre kalitesine yönelik bileşenlerden oluşmaktadır. Ekonomik çevre kalitesi yaşam maliyeti ve alım gücü gibi özellikler ile tanımlanırken; sosyal çevre kalitesi yaşam biçimi, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim, örgütlülük ve gönüllülük esasına dayalı toplumsal

faaliyetler, güvenlik, bir yerde topluma ait olma duygusu, kimlik, yerellik vb. özellikleri ile tanımlanabilir. Fiziksel çevre kalitesi ise açık ve yeşil alan varlığı, ulaşım ağı - ulaşım türü - toplu taşıma, altyapı ve belediye hizmetleri, iletişim, sosyo-kültürel aktiviteler, doğal ve tarihi değerlerin korunması, konut ve yaşam çevresinin planlı olması, konut tipi ve kalitesi, çalışma alanlarının çevresel etkilerinin azaltılması, rekreasyon alanlarının varlığı gibi özellikler ile tanımlanabilir (Emür ve Onsekiz, 2007).

Planlı kentsel yeşil alanın tanımı; Modern toplumlarda 19. yüzyılda Boston Park Sistemi'nin oluşturulmasında Amerikalı peyzaj mimarı Frederick Law Olmsted tarafından ilk defa yapılmıştır (Zaitzevsky, 1982). New York'ta Central Park ile başlayan doğanın kent içine taşınmasından esinlenen bu plan rekreasyonel kent planlamasına öncülük etmiştir. Planlamalarda mühendisler, jeologlar ve halk sağlıkçılarıyla beraber çalışma sonucu kent ahalinin daha sağlıklı, rahat yaşayabilmeleri için yerler yapılmaya çalışılmıştır. Olmsted'in tanımına bakıldığında kent parkı, konut bahçelerinden daha geniş, doğal ve sade görüntü ancak bir koruluk ve orman gibi yoğun bir yeşil yapıya sahip olmamalıdır (Özdemir, 2009). Buradaki tanımlara istinaden; kentsel yeşil alanların tasarımı insanların kent yorgunluğunu giderecek ve onların dinlenmesini sağlayacak doğal yapı ve donatı ve elemanlarından oluşmasına özen gösterilmelidir.

Bu çalışma kapsamında, Elazığ ilinde kentsel yeşil alan sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan Kültür Parkı'nın tasarım anlayışı ve mevcut durumlarının analiz edilmesi amaçlanmış, mekânsal ve tasarımsal özellikleri açısından incelenmiş, değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Yeşil alan; yerleşim alanlarının barınma, çalışma, hizmetler dışında kalan bölümlerinin, insanların rekreatif amaçlı etkinliklerinin bir kısmını gerçekleştirdikleri, kent yönetimlerince düzenlenmiş, gezme, dinlenme, eğlence ve boş zamanları değerlendirme amaçlı ayrılmış ağaçlandırılmış ve bitkilendirilmiş; kentlinin ortak kullandığı alanlardır. Bu alanlar ayrıca fonksiyon alanları içinde de yer alabilirler. Yapılar arasında kalan ulaşım güzergâhlarında yer alan, en küçük yeşil eleman olan ağaçtan ormana kadar, yeşil örtü ile ilgili tüm doğa elemanları bu tanım içerisinde yer almaktadır (Dil, 2004).

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Park Kavramı

Park, bir kentin çeşitli semtlerine ve çevresine yapılır. İnsanlara dinlenme ve aktif yada pasif eğlence imkanı sunan; dengeli, güzel, ölçülü bir uyumla oluşturulan yeşil alanlardır (Tanrıverdi, 1987).

Parklar kentlerdeki huzur veren, rahat ve estetik mekânlarıdır. Kent parkları kentlerdeki kültürel ve doğal özellikler bakımından seçkin yerlerde bulunur. Her yaş grubuna hitap edecek aktif yada pasif rekreasyon tesis ve imkânları sunacak tarzda planlanmalıdır. Kent parkları koruma, kullanma, sağlık ve eğitime imkân sağlayacak toplum hayatını düzenler. Yapılan bu çalışmaların olgunlaşması peyzaj mimarlığı mesleğinin temele alınıp yaratıcı yetenek ve ekonomisi ile gerçekleşecektir (Polat ve Önder, 2004).

Park alanları, kent içi yeşil alan oluşturma niteliği ile yeşil alan ve yapılı çevre arasında dengeli arazi kullanımının sağlanması açısından kentsel bir öneme sahip olmasının yanı sıra aynı zamanda toplumsal rolü yüksek olan ortak kullanım mekânlarıdır. Farklı insanların karşılaşması, tanışması, konuşması, kentsel yaşamı paylaşması gibi sosyal ihtiyaçların karşılanması ve sosyo-kültürel süreklilik ve gelişmenin sağlanması açısından, toplumsal iletişimin gerçekleştiği kültürel odak noktaları olarak da nitelendirilebilirler. Toplumsal boyuttaki bu ilişkiler, konut dokusu içerisinde etkin ortak kullanım mekânları oluşturulması, kentsel mekânın sosyal ve mekânsal boyutlarda daha etkili kullanılması ve mekânı oluşturan işlevlerin olabildiğince canlı tutulması amacında; anlam ve aktivite çeşitliliği açısından ayrıcalıklı bir öneme sahiptir ve konut alanlarında da aynı etkinliği göstermektedir (Emür ve Onsekiz, 2007).

Park kelimesi her zaman ağaç ve çimenle örtülü açık bir yeşil alanı ifade etmektedir. kelimenin türetilmesinde makul görüş bir yerin etrafının çevrilmesidir. Yapılan tanıma istinaden park; çevresi çevrili yer demektir. Bununla birlikte park, içerisinde oyun, dinlenme, eğlenme veya ağaçları olan açık bir yerdir (Özkır, 2007).

Kentlerin bazı özellikleri taşıması gerekir. Örneğin; sağlıklı koşullara sahip olmalı, dış mekanlarla uygun standartlarda olmalı, insanlar kendilerini güvende hissetmeli ve rahat hareket edebilmeli, yerleşme, çalışma, eğlenme ortamları arasında bağlantı olabilmeli, estetik, ekonomik, teknik işlevler çözümlenebilmeli, insanlar doğal

ve kültürel çevre ile uygun düzeyde ilişki kurabilmelidir (Özkır, 2007). Çağdaş şehircilik anlayışında toplumun hayatı için imkanlar hazırlamayan rastgele bir açık alanın çok yönlü olmayacağı aşikârdır. Yapı kitlelerinden mimari aralıklardan daha çok yatay ve düşey olarak yoğunlaşan yapıların, insan üzerindeki olumsuz durumu ortadan kaldıracak ara boşluklarına ve sosyal yaşamda önemli işlevselliğe ait açık alanlara ihtiyaç her geçen zaman daha da artmaktadır. Bu özellikte hizmet verebileceklerden biri olan parklar, kentin hem fiziksel hem de, sosyal yapısınında özelliklerine göre de uyum sağlamalıdır. Parklar, kent yaşamından kaynaklanan, doğadan uzaklaşmakta olan insanlara arada bir doğaya dönüş olanağı sunan, peyzaj formlarının düzenleme açısından insanların gereksinimlerine ihtiyaç duyan bitki yetiştirme yerleridi (Bayraktar, 1973).

2.1.1. Kent parkları ve işlevleri

Kent parkları, bulundukları yerde yenilenme, ekolojik arazi faaliyetleri işlevleriyle bir hayli fayda sağlar. Bu işlevler şu şekilde sıralanabilir:

- Kent parkları, yerleşim yerlerinin fiziksel yönünden kontrolünü sağlarlar. Kentlerin strüktürüne, faydalı oranda yardım sağlayarak ticaret, endüstri ve konaklama, karakterleri tarafından uyuşmazlık tespit eden değişik alanlarda tampon görevini üslenirler (Sarıkaya, 2007).
- Kent parkları, kentler ve organik sistem arasında ilgi kurarlar. Kentlerin geometrik yapı kalıpları arasına girerek monotonluğu giderirler. Böylelikle bir yandan kentin fizik yapısının kuruluğunu giderirken öte yandan da kentin yapı kitlelerine, yumuşak bir görünüm kazandırıp tüm unsurları organik düzen içinde bir araya getirirler (Sarıkaya, 2007).
- Kent parkları kentte yaşayan insanların ortak yaşam alanı mantığını kavramasına yardımcı olmaktadır.
- Kent parkları, kentsel kimliğin ve kent kalitesinin oluşmasında önemli etkisi vardır.
- Kent parkları kapsadığı yeşil alanlar sayesinde kente mikroklimatik özellik sağlarlar. Bitkiler aracılığı ile katı ve gaz emisyonlarının filtrasyonu ve tutulmasını sağladığı gibi, gürültüyü de absorbe eder. Açık hava rüzgârını

azaltarak, rüzgârın en uygun düzeyde esmesini sağlar. Kentin su döngüsü ve ekosistemi döngüsüne olumlu katkıda bulunur.

- Kent parkları kapladığı yeşil doku ile kentin nefes alma noktalarını oluşturur.
- Kuşlar, böcekler ve diğer yaban yaşamın devamı için koruma alanları oluşturulması ve geliştirilmesi önemlidir (Kızılaslan, 2007).
- Kent yaşamının daha yaygın bir hale gelmesi sebebiyle insanların kopuk yaşadığı doğa-insan ilişkilerinin oluşmasında önemli bir etkendir.
- Rekreasyon amacıyla düzenlenen dış mekânlar sağlarlar. İnsanların hareketli/ hareketsiz rekreasyonları için tüm imkânları hazırlarlar. Örneğin spor aktivitelerine özgü merkezler, golf alanı, kayık, yelken ve yüzme için göl gibi büyük ölçülü rekreasyonlara olanak sağlarlar (Sarıkaya, 2007).
- Özellikle çocuklar için kültür, botanik, yaban hayatı yönünden ilgi çekici olup eğitime önemli katkıları vardır.
- Kent parkları, ışık ve hava sağlar, gürültüyü absorbe ederler. Ayrıca bitkiler ve kısa süreli rekreasyon için gerekli alanlardır (Sarıkaya, 2007).
- Kent parkları, uzun yıllar sonra kentin merkezi ekoturizm alanı olarak faaliyet gösterebilir.

2.1.2. Kent parkı planlama ve tasarım ilkeleri

Olmsted'in tanımında kent parkı, konut bahçelerinden daha organik, geniş, oldukça sade olmalı, fakat orman yada korulukla kıyaslanınca yeşil yapısı benzer oranda olmamalıdır. Bu tanımda kent parkları, kent ahalinin bilincindeki yapaylığı absorbe eden doğal unsurlarla uyum içerisinde olmalıdır. Olmsted, parkları yalnız yeşil alanlar olarak görmemiş, halkın demokratik yaşamına katılımını özendirici rekreasyonel etkinlikler barındırmalarını da ifade etmiştir. Kentlerin dış çevrelerinde büyük yeşil alanların kent merkezlerine taşınmasıyla eski zamanlarda kentlinin sosyalleşmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu bakımdan parklar, yalnızca yeşilin olduğu gibi sosyalleşmenin güçlenmesine, gelişmesine ve karşılıklı iletişimin gerçekleşmesine imkân tanımaktadır (Özdemir, 2009).

Kentsel rekreasyon yerleri içinde kent parklarının ehemmiyetli işlevleri vardır. Bu parkların tasarlanması, uygulaması ve devam etmesinde ortaya çıkan temel unsurlara önem verilmelidir (Nasuh, 1993).

Yerleşimler içerisinde genellikle kent parkları, merkezi olarak konumlanır, bölge parkına oranla daha büyük ölçüde olan ve görsel manada kentin parçalarından bir bölümü oluşturan alanlardır. Kent parkları, insanların günlük kullanım içinde rahatlıkla ulaşabilecekleri yerlerde bulunurlar ve yürüyüş, koşu, dış mekânda oturma, piknik yapma, oyun vb. gibi bireysel ya da grup eylemlerine olanak sağlayan alanlardır (Lynch, 1981).

Kent parkı tasarım ilkeleri şu şekilde sıralanabilir;

- Kent parkı yapılacak olan alanın zemin etüdü ve topografyasına bakıldıktan sonra sörvey analizi verilerine uygun tasarımı yapılmalıdır.
- Konumu çevre ile uyumlu olması yanında, kent açısından da uygun olacak şekilde planlanmalıdır. Çevrede yaşayan insanların sosyo-ekonomik yapısı ve istekleri bilinmelidir.
- Yaya bağlantıları ile güvenli ulaşım imkanları sağlamalı, kentin diğer yeşil alanları ve sistemleriyle bütünlük taşımalıdır.
- Kent parkları kullananları birleştirici ve kaynaştırıcı olmalıdır. Ayrıca her yaş ve kültür grubuna hizmet edecek nitelikte tasarlanmalı ve mevcut doğa güzellikleri korunacak şekilde tasarımlara yön verilmelidir.
- Kent parkları planlanırken amacına uygun, estetik ve fonksiyonel nitelikleri bulunduracak şekilde yapılmalıdır.
- Kent parkı, projelendirilirken yıl boyu kullanılabilir olması göz önünde bulundurulmalıdır. Gerektiği zaman akşam vakitlerinde de tercih edilebilen aktivite ve mekanlar olmalıdır. Çok sıklıkla kullanımlarda yakışır yüzey kaplamaları ve güvenli malzemeler tasarlama safhasında ele alınmalıdır (Sarıkaya, 2007).
- Gürültülü ve kirlilikten izole edilmiş mekânlar oluşturulmalıdır (Kart, 2002).
- Kent parklarına güvenli, kolay ulaşım sağlanmalı, toplu taşıma sistemleriyle doğrudan bağlantılı olarak planı yapılmalıdır.
- Kent parkında sürdürülebilir bir tasarım yapılmalıdır.
- Kullanıcıların belirli ihtiyaçları için alanın uygun olan yerlerinde sıhhi tesislere yer verilmeli, alanın büyüklüğü doğrultusunda yeterli sayıda ve genişlikte düzenlenmelidir (Kart, 2002).

- Bitkilendirme yapılırken kent ekolojisine uygun, birbirleri arasında renk bakımından uyumlu ve çiçeklenme dönemlerini takip edici planlama yapılmalıdır.
- Bölgesel iklim durumu ve yönü, plan karakterine direk etki etmelidir.
- Kent parkları, işlevsel ve rekreasyonel olmasının yanında, oldukça yararlı ve ihtiyaçlarla uyum yönünde planlanmalıdır. Zira yeterli sıklıkta kullanılamayan bir kaynak ve potansiyel önemi gösteremez (Öztan, 1988).
- Kent parkının kullanıcılarına güven, dinlenme, huzur, rahatlık hissettiren bir ortamı yaratması planlamanın ana hedeflerinden biri olmalıdır. Bu hedefler doğrultusunda doğrudan belirleyici olacak yapılacak su yüzeyleri, bitkilendirme ve çevreleme, plan özellikleri olarak değerlendirilebilir (Öztan, 1988).
- İklim verileri ve diğer çevre etmenleri planlamada kriter olabildiği gibi, alan plastiği ve form çalışmaları çevre standardını yükseltici ve işlevsellik niteliği taşımalıdır. Özellikle işlevler arası ilişkileri kuran bir dizi ilgi çekici mekânların geliştirilmesi, park planlamada önemli plan ilkeleri olarak kabul edilebilir (Öztan, 1988).
- Fiziksel yapı ve topografik özellikler tasarlanırken çevre ile ilişkilendirilmelidir. Tabiat güzellikleri ve estetik görünüm korunmalıdır (Öztan, 1988).
- Yapılan projelerin, gerçekleştirilen uygulamaların ilerleyen dönemlerde devam etmesi ve bakım konusunda sorunsuz olmalı, makineleşmeyede imkan oluşturacak tarzda yapılmalıdır (Öztan, 1988).

Kent parkları için tasarım ve planlama başlıkları sıralandığında;

Çevre ile Uyumlu Olma: Planlama ve tasarımı yapılarak alanın; çevreden ayrı, bağımsız değil de; yakın çevresiyle bitişiğindeki alanlarla bütünleştirelerek tasarım ve planlama işleminin yapılmasıdır. Doğal çevreyi oluşturan unsurların birlikte oluşturdukları ekosistemin, planlama alanının olduğu yöredeki tanımına göre kapsamı belirlenmelidir. Burada, peyzaj ve turizm varlığı olan unsurlar değerlendirilmeli ve geliştirilmelidir. Planlamanın dışında kalan yerler ise tüm doğallığı ile korunmalıdır (Kızılaslan, 2007).

Görsel Doyum Sağlama: Parkların hepsinin teması; yapılmasının bir sebebi, bir odak noktası vardır. Halkı davet eder, cazip ve çekici olacak özelliklerde olmalıdır. Fonksiyonel estetik, görsel ve ekoloji arasında uyumu gözetilmelidir.

Odak Noktası Olma: Her parkın bulunmasının gayesinin, ilgi çekecek, toplayacak ve bir teması olacak özelliği olmalıdır. Şöyle ki hoş bir manzara noktası, asırlık bir ağaç, bakımlı ve çekici, etkileyici bir çiçek bahçesi, kullanılan sahne alan açık hava gösterileri / sergileri /dinletileri, toplumsal tarih / kültür / önemli olayları, olguları temsil eden sanat eserleri vb. olabilir. İnsan parka gelirken parkta özel bir şey bulacağını bilmelidir (Kızılaslan, 2007).

Farklı Yaş Gruplarına Hitap Etme: Parklar bütün yaş aralığındaki insanların kendisine ait herhangi bir şey bulabileceği / hoş zaman geçirebileceği ortam ve işlev çeşitliliğini (dinlenme, kendi basına kalma, oyun, seyir, kara ve su sporları, vb.) bulundurmalıdır. Özellikle tüm halka ya da büyük kısmına hitap edecek kent parkı, kent bölge parkı gibi parklarda, özel amaçlı görevleri yok ise fonksiyonelliğin fazla olması gerekir. Ayrıca yapılan düzenlemeler mutlaka fiziksel ve zihinsel engelli vatandaşlarımızı da hitap etmeli ve kapsamalıdır (Kızılaslan, 2007).

Standartlara Uygun Tasarım Yapmak: Çevre çalışma uygulamalarının ve tasarımını oluşturan tüm unsurlarının uygulanan ilkeler, ölçülere ve standartlara göre yapılmış olmalıdır. Düzenlemelerde teknik standartlara ve geçerli mezuat hükümlerine uyulmalıdır.

Benzer Kullanımların Gruplandırılması: Parktaki alanlar grup halinde ve birbirinden ayrılarak oluşturulmalı ve anlaşılabilir/okunabilir, devamlılık içerinde bağlanması durumunda park alanı daha verimli kullanılabilecektir. Parkta Çeşitli aktivitilerin grup halinde yapılması, hareketlilik ve birbirine yakın olması, "canlı" olarak zihinde yer alacaktır. Tersi halinde; aktiviteler park içinde dağılmış, kaybolmuşluk hissi ortaya çıkaracaktır. Parklarda hareketli etkinlik alanları, aktif ve pasif katılımcılara göre düzenlenmelidir. Ayrıca; alan büyüklüğü yeterliyse, aktiviteler, etkinliğin bir parçası olmadan uzaktan izleme imkânı vermelidir (Kızılaslan, 2007).

Tasarımın Dinamik Olması: Parklardaki düzenlemeler, her daim ziyaretçilerin gereksinimlerine, isteklerine ve ihtiyaçlarına göre olmalıdır. Zamanla değişebilecek kullanıcının isteklerine göre uyumu sağlanmalıdır. İhtiyaca binaen veya gelecekte olabilecek değişiklikleri minumum zarara indirgemenin yolu, tasarımlarda bu duruma önem verilmeli ve planlanmalıdır. Bu durum tasarımın deseni veya kullanılan malzemelerin uygulama yöntemiyle alakalıdır. Örneğin; sökülebilir bir döşeme, kırılıp dökülmeden gürültüsüzce ve basitçe yapılmasını sağlar. Bölgeden tedarik edilen yapısal malzemelerin kullanımı ise, ileride çeşitli sebeplerden ötürü değişiklik ve bozulmalara

karşı onarımın yapılmasında aynı malzemelerin bulunmasını kolaylaştıracaktır (Kızılaslan, 2007).

İnsan Ölçeğine Uygun Tasarım: Oturulan mekânlarda, yollarda, duvarın küçük bir kenarında veya çok farklı dış mekân tasarımlarında, insanlarda değişik duygu ve düşüncelere hasıl olabilir. Burada çok farklı faktörler bulunmakta olup, insan ölçeğiyle uyumluluğun önemi büyüktür. Kent içi parklarda aktif kullanılan mekân ölçüleri insan ölçüleriyle uyumlu olmalıdır. Hem insanların mahremiyetinin korunduğu hem de karşılıklı iletişime imkân veren ortamlar bulunmalıdır (Kızılaslan, 2007).

2.1.3. Kültür park kavramı

"Kültür park" kavramı Türkiye'ye has bir kullanımdır. Ülkemizde Cumhuriyet Dönemi öncesindeki park alanları, rekreasyonel amaçlara hizmet etmelerine karşın gerçek anlamda kent parkı niteliği taşımamaktadır. Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi ile birlikte planlı park dönemi başlamıştır. Büyük kentlerimizin imar planlarında, kent merkezlerinde kent parklarına büyük alanlar ayrılmıştır. İşte bu dönemde bazı kentlerimizde ilk kent parkı örnekleri Türkiye'ye özgü bir terim olan "kültür park" olarak isimlendirilmiştir (Gündoğdu, 2003).

Kültür parklar Cumhuriyet ile birlikte ortaya çıkan ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhuriyet Kenti'ni var etme gayesi mimari yapılanmayla birlikte rekreatif alan, sosyo-kültürel yeşil ve açık yerlerdir. Cumhuriyet kentlerinin tarihsel gelişimlerine tanıklık etmişler ve Kent merkezlerinde yer almıştır. Zaman içerisinde de kentin gelişimini yön vermişlerdir. Cumhuriyet tarihimizden kentlerimize kalan miraslardır. Kentlerin merkezinde bulunan kültür parklar; tarihsel, mekânsal ve kavramsal olarak önemli açık yeşil alanlardır (Gündoğdu, 2003).

Kültür parklar, Türkiye'deki planlı kent parklarının ilk denemeleridir. Günümüzde kullanış şekillerine göre kent parkları, botanik, zooloji, eğlence, sanat, tarih parkları olarak sınıflandırılabilir. Dönemin koşullarında ise birçok alanda olduğu gibi park kavramı ve mekânsal kullanımlarında da ihtisaslaşma olması beklenemezdi. Kültür parklar, kendini modern dünyaya kabul ettirme çabasında olan bir ülkenin, kentlerine yeni bir imaj, kentliye rekreasyon bilinci kazandırma çalışmalarıdır. Bu da birçok farklı kullanımın kültür parklar bünyesinde yer almasına neden olmuştur. Kültür parklar konulu parklardır ve doğanın bire bir kopyası olmaya çalışmaz. İsmindeki kültür özelliği, tasarımcıyı; parkta eğitsel ve eğlendirici aktivite olması ve

bilgilendirmesi bakımından şartlandırmaktadır. Fuar alanları, hayvanat bahçesi, lunapark, büyük suni göletler, yeme içme birimleri kültür parklar içinde bulunan standart kullanımlar olarak belirlenebilir (Gündoğdu, 2003).

Kentte yaşayan insanların kolay ulaşım ağında olan, her bireyin rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilen, genellikle insan müdahalesi ile görsel bir güzelliğin oluşturulduğu, toplu etkinlik ve faaliyetlerin yapılmasına uygun alanların olduğu, insanların ihtiyaç duyduğu ergonomik tasarım ilkeleri ile oluşturulmuş, kültürel peyzajı ve kentsel donatı elemanlarını insanlara tanıtıcı nitelikte tasarımı yapılmış, yapay su yüzeyleri, oturma alanları, yürüyüş parkurları, spor sahaları, çocuk oyun alanları, seyir terasları, hayvanat bahçeleri, mini golf sahaları, amfi tiyatro, toplanma meydanı, çim alanlar, çiçek parterleri, doğa sporlarının yapılabileceği alanlar, turist ziyaretçi merkezi, kafeterya ve ekolojiye uygun çalı ve ağaç türlerinin birlikte kullanıldığı, hepsi ya da bir kaçını bulunduran bu alanlara kültür park denir.

2.2. Kent Parkı Kavramı

Yerleşmelerin nüfusu ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan ihtiyacı da büyümeye başlar. Bu ihtiyaç kullanış türlerine göre belirlenmekte olup kent ünitesi düzeyindeki yeşil alanlar, etki alanı bakımından bütün bir kent halkına hizmet edecek büyüklük ve işlevleri kapsamaktadır. Kent parkı, kent ormanı, botanik ve hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, akan ve duran yüzey sularında kıyı düzenlemeleri, oyun parkları, lunaparklar, statlar, olimpiyat normlarında kapalı ve açık spor tesisleri, kent içi yollar, refüjler, yaya yolları ve mezarlıklar bu ölçekte yer almalıdır. Kentsel yeşil alanlara motorlu ve toplu taşıma araçları ile ulaşılabilmektedir. Kent düzeyinde yeşil alanlar, etki alanı itibariyle bütün kent halkına hizmet edecek büyüklük ve işlevlere sahiptirler (Dil, 2004).

Kentin tümüne hizmet eden, genellikle kent sınırlarında 400 dönüm ya da daha büyük alana sahip parklardır. Bu parkların özelliği, kentte çeşitli kullanımlara ayrılan arazilerin dışında kalan, işlenmemiş boş alanların cazip köşelerine ya da manzaralı görünüşlere sahip olmasıdır (Gold, 1980).

Kent geleneğinin en önemli kısımlarından biri de açık alanlardır. Bu alanlar, kentin mimari formunun en önemli elemanı olması, sosyal ve psikolojik anlamda toplumun gelişmesine yardımcı olması ve ekolojik olarak da kent bütününe hizmet etmesi bakımından kente ayrı bir değer kazandırır. Geçmişten günümüze, parklar ve

yeşil alanlar da tıpkı kentler gibi toplumların yaşam biçimine, kültürüne göre fonksiyonel farklılıklar göstermişlerdir (Kart, 2005).

Kent parkları; kentte yaşayan insanların kolay ulaşabileceği, kentin gürültü ve karmaşıklığından kurtulup rekreatif etkinliklerin yapılabilmesi için sunulmuş alanlardır. Kent parkları; kentin merkezinde veya merkeze yakın bir konumda olmalıdır. Merkeze veya merkez yakınında olmadığında kent sınırı yakınında veya dışında konumlandırılır. Her 1,000 kişiye karşılık 12 ha büyüklüğünde önerisinde bulunulmaktadır. Ölçü olarak minimum 40 ha verilmekte ancak mümkünse 100-400 ha büyüklüğü tercih edilmelidir. 50,000 - 100,000 kişilik nüfusa karşılık araba ile 30 dakika ulaşım uzaklığında olmalıdır. Koruluk alanlar, botla gezinti, değişen topoğrafya ve su elemanları, yürüyüş ve atla gezinti yolları, yüzme, doğa merkezi, piknik alanları, günübirlik kamp alanları ve informal spor imkanları bünyesinde bulunmalıdır (Gold, 1980).

Kent parkları, kentleşmeyle gelişen kopuk tabiat-beşeri ilişkisinin karmaşık kentsel organizasyonun yeniden kurulmasında önemli ve çeşitli işlevler sorumluluğu olan kamusal hizmet alanlarıdır. Kent parkları, yerleşim alanlarının fiziksel yönden dengesini sağlarlar. Kentlerin, konaklama, ticaret, iş ve eğitim yapıları gibi strüktürüne önemli oranda katkıda bulunarak farklı özellikteki alanlar arasında tampon görevini üstlenirler (Kızılaslan, 2007).

2.2.1. Kent parklar ile ilgili kalite kriterleri

Ülkemizde de başarılı kent parkları hakkında kalite ölçütleri hususunda bazı akademik çalışmalar ortaya konulmuştur. Bunlardan, Yıldızcı ve Yücel (2006)'ya göre kent parkları konusunda kalite kriterleri şunlardır:

- Konfor ve imaj (güvenlik ve bakım),
- Sosyallik (sahiplik hissi),
- Ulaşılabilirlik ve okunaklılık,
- Aktivite ve kullanımlar (çeşitlilik),

Çınar (2008)'e göre ise kent parklarının kalite ölçütleri;

- yaşam konforu (antropometrik uygunluk, uygulama tekniği, alan büyüklüğü, bakım),
- erişilebilirlik (psikolojik, görsel ve fiziksel) olarak belirlenmiştir.

- psikolojik uygunluk (çekici-itici, sessiz-canlı vb.),

Parklar ve parkları çevreleyen alanlar yalnızca doğayla ilişki kurulan yerler değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel alışverişin yapıldığı yerlerdir. Günümüzde parkın sadece bu özellikleri taşıması yeterli görülmemekte; insanların güven ve rahatlık hissedeceği bir sosyal ortamın, tümüyle kullanıcıların gereksinim ve istekleri doğrultusunda oluşturulması tercih edilmektedir. Dolayısıyla kent parklarının doğanın kent içinde sembolize edilmiş bir formu olmasının yanında işlevselliği ile kent yaşamının ve sosyal mekânın bir parçası olarak yer alması gerekmektedir. Çünkü açık alan toplum hayatı için herhangi bir imkan hazırlamıyorsa işlevsel olmaktan uzaktır (Boyacı, 2010).

İyi park tasarımları, kullanıcıların ihtiyaç duyduğu aktivitelerin yanı sıra ulaşımı kolay, güvenli, bakımlı, ergonomik ve çekici olmalıdır.

Kent parkları toplu taşıma sistemleri ile doğrudan ilişkili parklardır. Bu bağlamda her parkın çevresinde yer alan otobüs ve dolmuş durakları kentsel ölçekte bu parkların erişebilirlik olanaklarını oluşturmaktadır. Aynı zamanda bu parklarda büyük ölçekli düzenlenmiş otopark alanlarının varlığı, toplu taşımanın yanı sıra özel araçla erişim imkânının da bir göstergesidir (Emür ve Onsekiz, 2007).

Bir parkın insanlar tarafından nasıl kullanıldığını gözlemlemek ve park algılarını ölçmek, parkı başarılı bir yer haline getirerek ihtiyaç duyulan bakım ve değişiklikler ile ilgili yol gösterici olmalıdır.

Etkinlik düzeyleri değerlendirildiğinde kent parklarının durağan ve hareketli rekreasyon olanağı sunan fonksiyonlarının (oturma, dinlenme, oyun, eğlence vb.) bulunduğu görülmektedir.

Bu noktada, kalite kriterleri; ulaşım, aktiviteler, konfor, güvenlik, bakım, sosyallik, imaj ve ekolojik özellikler olarak sıralanabilir.

Bilişsel psikologlar insanların mekânsal tercihlerini öngören bir model ortaya koymuşlardır. Teorinin temeli insanın mekân tercihlerinin evrimsel süreci ile ilişkili olduğu görüsüne dayanır. Bu görüşe göre, insanlar kolay anlaşılabilir, kendileri ile ilişkili bilgi sağlayan (yön bilgisi, yiyecek bilgisi gibi) mekânlar ararlar (Çakcı ve Çelem, 2009).

Tasarım ve planlamada mekânın karakterinin ve kalitesinin korunması için bakım ve alanın yönetim stratejilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Yapısal peyzaj unsurlarından ziyade bitkisel materyallerin uygulanması ekolojik olarak kente faydası

bulunabilmektedir. Aynı zamanda mekânın tercih edilme derecesini artırabilir (Çakcı ve Çelem 2009).

2.3. Kent Parklarında Bulunması Gerekli Tesisler ve Standartları

Park alanları, "kent içi yeşil alan oluşturma niteliği ile yeşil alan ve yapılı çevre arasında dengeli arazi kullanımının sağlanması açısından kentsel bir öneme sahip olmasının yanı sıra aynı zamanda toplumsal rolü yüksek olan ortak kullanım mekânlarıdırlar. Toplumsal boyuttaki bu ilişkiler, konut dokusu içerisinde etkin ortak kullanım mekânları oluşturulması, kentsel mekânın sosyal ve mekânsal boyutlarda daha etkili kullanılması ve mekânı oluşturan işlevlerin olabildiğince canlı tutulması amacında; anlam ve aktivite çeşitliliği açısından ayrıcalıklı bir öneme sahiptir (Emür ve Onsekiz, 2007)

Çizelge 2.1. Kent parklarında tesis standartları (Boyacı, 2010)

Tesisler	**Minimum Alan (da)**
Çocuk bahçesi (0-6 yaş)	1.0
Çocuk bahçesi (6-12 yaş)	2.0
Spor alanları	38.0
Sert yüzeyli oyun alanları	6.0
Piknik alanları	10.0
Serbest oyun alanları	8.0
Yüzme havuzları	2.2
Doğal alanlar	10.0
Yapı alanları	5.0
Sergi ve gösteri alanları	10.8
Teraslar ve dinlenme alanları	10.0
Su yüzeyleri	8.0
Otoparklar	5.0
Bitkilendirme alanları	20.0

Kent parkları kentin açık yeşil alan dokusunu belirleyen ve tüm kente hizmet eden alanlardır. Dolayısıyla bu alanlar her cins ve yaşta, sağlıklı veya özürlü bireyler için ulaşılabilirlik ve kullanılabilirliği olan alanlar olmalı tüm kentlinin ihtiyaçlarını karşılayacak fonksiyonlar içermelidirler (Özdingiş, 2007).

Yetişkin insanların günlük yorucu çalışmaları sonucu deşarj olabilmek, dinlenebilmek ve hızlı çalışma temposunun insanın üstünde oluşturduğu negatif etkiyi atabilmek için kent parkları ve oyun olanakları ile mümkündür. Boyacı (2010)'ya göre bir kent parkında bulunması gerekli tesisler ve standartları Çizelge 2.1'de gösterilmiştir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Ana çalışma materyalini, Elazığ kent merkez yerleşkesindeki Kültür Park oluşturmaktadır. Alanda doğrudan yapılan inceleme, gözlem ve park yönetimi ile ilgili birimler ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler, fotoğraf ve uydu görüntüleri, Elazığ Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınan bitkilendirme projeleri ve vaziyet planları, Elazığ Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden alınan veriler çalışmanın yardımcı materyallerini oluşturmaktadır. Ayrıca konu ile ilgili tez çalışmaları, kitaplar, makaleler, projeler ve internet taramaları da yardımcı materyal olarak kullanılmıştır.

3.2. Yöntem

Çalışmada öncelikle; etüt, veri toplama, analiz ve senteze dayalı peyzaj araştırma yöntemleri ile durum çalışması yöntemleri kullanılmıştır. Durum çalışması literatürde farklı isimlerle yer almaktadır. İngilizcesi 'case study' olan durum çalışması; bir olayın uygun olan bir yöntemle detaylı olarak incelenmesidir. Durum çalışmasının temel amacı, olayı tüm yönleriyle ele almaktır.

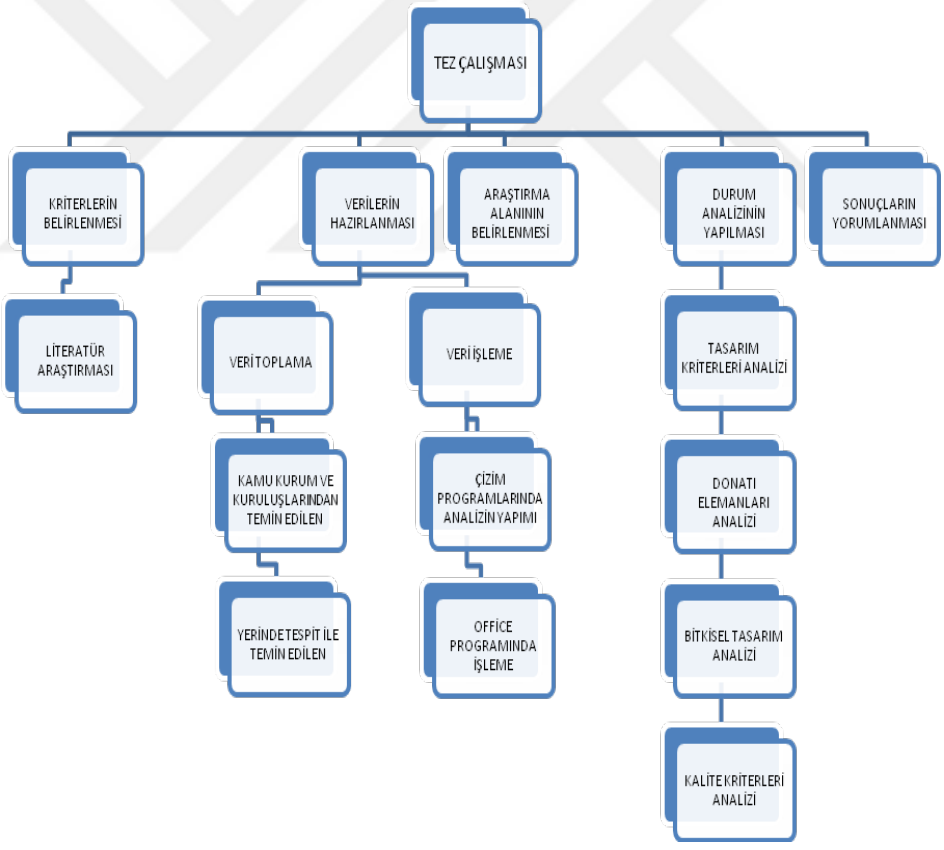
Çalışma yöntemi üç aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama; literatür araştırması ve veri toplama sürecinden oluşmaktadır. Bu bağlamda mevcut literatür araştırmasıyla birlikte kent park tasarım ilkeleri incelenmiş ve ne tür fonksiyon ve donatılar içermeleri gerektiği saptanmıştır.

İkinci aşamada ise çalışma alanı olarak belirlenen Kent Parkı'nda yapılan gözlemler ve yetkili kişiler ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, alan kullanımı, bitkisel ve yapısal peyzaj tasarımları, fonksiyon ve donatı elemanlarının seçimi yönünden incelenmiştir. Çalışma alanının kent park tasarım ilkelerine uygunluğunu saptamak için Yıldızcı ve Yücel (2006) ve Çınar'ın (2008) belirlemiş olduğu kent park kalite kriterleri ve çeşitli yazarlar tarafından belirlenen kent parkı tasarım kriterleri kıstas alınmıştır. Bu araştırmada değerlendirilen kriterler aşağıda belirtilmiştir:

- Çevre ile ilişkiler ve erişilebilirlik olanakları
- Parkta yer alan etkinliklerin ve bunlara ilişkin tesislerin yeterlilik ve çeşitliliği

- Donatı elemanları ve nitelikleri
- Bitkisel tasarım özellikleri
- Mimari öğeler ve nitelikleri
- Mekân organizasyonu ve sirkülasyon
- Parkta ekolojik çözümlerin varlığı
- Bakım ve yönetim

Üçüncü aşamada ise elde edilen veriler doğrultusunda analizler yapılmış ve mevcut alan kullanımları, yapısal ve bitkisel tasarımlar, fonksiyon ve donatı seçimi kuramsal temellerle karşılaştırılmıştır. Yapılan analizlerden elde edilen sonuçlar değerlendirilerek eksiklik ve sorunlar belirlenmiştir. Peyzaj mimarlığı açısından incelendiğinde eksiklik ve sorun olarak karşılaşılan durumlara çözüm önerileri getirilmiştir. Çalışmada yöntem akış şeması Şekil 3.1'de sunulmuştur.

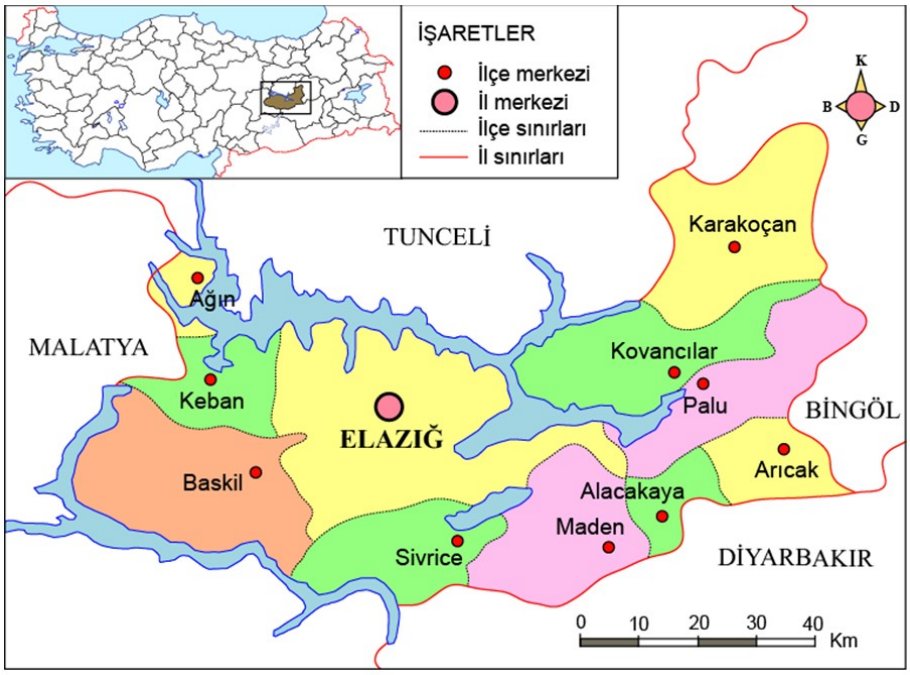

Şekil 3.1. Yöntem akış şeması

4. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

4.1. İlin Konumu

Doğu Anadolu Bölgesi'nin güneybatısında yukarı Fırat bölümü olarak ayrılan sahada Elâzığ toprakları yer alır. Toplam alanı 9,151 km^2'dir. Alanı itibari ile Türkiye topraklarının % 0.12'sini oluşturur. Konum olarak, 40° 21' ile 38° 30' doğu boylamları, 38° 17' ile 39° 11' kuzey enlemleri arasındadır. Şekil itibari ile toprakları kabaca bir dikdörtgene benzer. Doğu- batı uzunluğu 150 km., kuzey güney istikametindeki uzunluğu 65 km. civarındadır. Kuzeyde Keban baraj gölü ve Tunceli, doğuda Bingöl, batı ve güneybatıda Karakaya Baraj Gölü vasıtasıyla Malatya, güneyden ise Diyarbakır ile çevrilidir (Tonbul vd., 2018). Elazığ ilinin konumu Şekil 4.1'de görülmektedir.

Şekil 4.1. İlin konumu (Anonim, 2015)

4.2. Elazığ Kenti Doğal Peyzaj Özellikleri

4.2.1. Jeolojik ve topografik yapı

Elazığ ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nde Yukarı Fırat Bölümünde, Elbistan-Muş depresyonlar zincirinde yer alan Elazığ Ovasında Harput şehrinin devamı niteliğinde kurulmuş bir şehirdir. Elazığ Ovası GB-KD doğrultusunda batıda yüksek bir eşik alanı ile Hankendi-Kuzova Havzasından, doğusunda Gümüşkavak eşiği ile de Uluova'dan ayrılmaktadır. Kuzeyinde Harput Platosu, güneyinde ise Meryem Dağı ile sınırlanmaktadır (Akdemir vd., 2015). Doğudan, batıdan ve güneyinden, Güneydoğu Torosların batı uzantıları ile çevrilmiştir. Güneydoğu Toroslar, Malatya'dan doğuya doğru ilerleyerek Elazığ'dan geçer. Van gölünün güneyine doğru kıvrılır ve ülkemiz sınırlarından çıkar. Elazığ, akarsu havzası açısından ilin güney kesimi dışında bütünü ile Fırat Havzası içinde kalmaktadır. Paleozoyikten Kuvaternere kadar yaşanmış dönemlere ait farklı yaşlarda magmatik, tortul, metamorfik ve volkanik kayaçları barındırır. Bu; alp- himalaya dağ kuşağının doğu akdeniz bölgesindeki doğu Toroslar üzerinde ter almasının sonucudur (Anonim, 2018a).

4.2.2. İklim

Elazığ ve çevresi 1,300-1,400 m. ortalama yüksekliği ile bölgenin diğer bölümlerine oranla yüksekliği fazla değildir. Bölgenin güney batısında yer alması hasebiyle diğer bölümlerden oldukça farklı karakteristik iklimi dikkati çeker. Yapısı ve coğrafi konumu elverişli durumun oluşmasında etkendir. Güneyde yer alan güney doğu Toroslarda bulunan maden oluğu, kömürhan boğazı geçitleri kış mevsiminde ılıman hava kütlelerinin yöreye geçmesine yardım eder. Sonuç olarak yöre iklimi kuzey doğusundaki karasal iklimle kıyaslanınca oldukça ılıman bir yapıya sahiptir (Anonim, 2018a).

4.2.3. Doğal bitki örtüsü

Ekolojik şartlar dikkate alınınca il alanının 950-1,950 m. arasında kalan yaklaşık % 90'lık bölümü doğal orman ekosistemi içindedir. İlde yerleşim tarihi 7000 – 8000 yıl geriye götürülebilir. Asırlarca süren tarım alanı açma, savaş, maden işletmeleri gibi birçok neden sonucu orman alanları zamanla daralmış ve saha genel olarak step görünümü kazanmıştır. Bu yaşananlarla birlikte il arazilerini doğal bitki örtüsü bakımından orman, doğal step, sub-alpin kat ve sulu alan olarak dört ayrı vejetasyon tipi şeklinde inceleyebiliriz. Orman katı büyük oranda tahrip olma sonucu antropojen step'e dönüşmüştür.

İl sınırlarındaki orman alanları, yarı kurak iklime uyum sağlamış, seyrek, kapalılığı zayıf, park görünümlü kuru orman olmuştur. Bu orman biçimindeki ağaçları şöyle sınıflandırabiliriz; her yana yayılmış meşeler (% 95 oranında), bunların arasında az miktar bulunan ardıçlar (% 4) ile armut (*Pyrus communis*), yabani kiraz, badem (*Amygdalus webbi*) menengiç, sumak gibi akdeniz elemanları. Çoğunluğa bakarak ormanları meşe olarak tanımlayabiliriz. Meşe ormanları tür yönünden güçlüdür. Ve kuru ormanları oluşturur.

Yaygın olarak Lübnan meşesi(*Quercus libani*), saçlı meşe (*Quercus cerris*), mazı meşesi(*Quercus infectoria*),, tüllü meşe (*Quercus pubescens*), görülür. Bunların yanında ülkemizde az görülen bazı meşe türlerine de rastlanır. Ardıç türü olarak katran ardıcı(*Juniperus oxycedrus*) ve adi ardıç(*Juniperus excelsa*) bunların arasına serpilmiş gibidir (Anonim, 2018a).

4.3. Elazığ Kenti Kültürel Peyzaj Özellikleri

Günümüzdeki Elazığ, Harput'un bir mezrasının 1834 yılında ‘’mezre’’ olarak bilinen ovaya taşınmasıyla kurulmuştur. Cumhuriyet döneminde gelişmeye devam etmiştir. Doğu Anadolu’nun önemli merkezlerinden biridir. Yerleşme tarihi ve kültür tarihi bakımından önemlidir. 1937 yılında bugünkü ismini almıştır. Bilim adamlarının yer değiştiren şehirler listesinde yer alır. Sultan Aziz dönemine kadar Harput ismiyle bilinmiştir. Söz konusu dönemde Mamüret’ül Aziz ismini almıştır. Elazığ’dan bahsederken Harput’tan bahsetmenin ya da birini söylerken diğerini anmanın mecburiyeti var gibi hissedilmektedir (Anonim, 2018b).

Elazığ ve çevresinde Artuklu, Akkoyunlu ve Osmanlı dönemine ait dinî, askeri ve sivil yapıların ilginç mimari örnekleri vardır. Bugün bile Akkoyunlu mimarisinin özelliklerini yansıtan eserler vardır. Akkoyunlu mimarisinin yapı ve süsleme sanatına getirdiği yenilikler Harput’taki eserlerde gözlenir. Mekân anlayışı gelişmiş, yapılarda iç ve dış uyum sağlanmış revaklı avlular, son cemaat yeri ortaya çıkmıştır (Anonim, 2018c).

Elazığ kenti imar planı üzerinde yapılan sayısallaştırma işlemi sonucunda 3.758.684 m^2’lik bir alanın aktif yeşil alan olarak ayrıldığı görülmektedir. Ayrılan aktif yeşil alanların toplam imar planı alanına oranı % 9.4'tür (Şengün ve Üstündağ, 2009).
Elazığ kent merkezinde bulunan yeşil alanlar çok parçalı bir yapı sergilemektedir. İmar planında birbirinden bağımsız toplam 2,568 adet yeşil alan parseli bulunmaktadır. Bu parsellerin % 65.7’lik bir bölümü (1,686 adet) 1,000 m^2 ve altında genişliğe sahiptir. 1,000– 3,000 m^2 arası genişliğe sahip olan aktif yeşil alan parsellerinin (619 adet) oranı ise % 24.1'dir. Bu oranlara göre, mevcut aktif yeşil alan parsellerinin de tamamına yakınının (% 89.8) 3,000 m^2 ve daha az yüzölçümüne sahip olduğu ortaya görülmektedir (Şengün ve Üstündağ, 2009).

Yöredeki Osmanlı camileri, klasik Osmanlı üslubunu yansıtan küçük ve güzel eserlerdir. Keban ilçesinde bulunan Yusuf Ziya Paşa Külliyesi bu üsluba yakın örneklerdendir.

Elazığ ve çevresinin yerleşim tarihi çok eskidir. Elazığ hakkında ilk yazılı belgeler M.Ö. 2000 yıllara dayanır. Elazığ’ın; Murat ve Karasu’nun birleşmesinden oluşan Fırat Nehri’nin oluşturduğu çizgi içinde bulunması verimli ova ve sulak alan olmasını sağlamış ve yöreyi yerleşime uygun hale getirmiştir. Keban Barajı’nın 1967’de

yapımı sonucu meydana gelecek olan göl sahasında gerçekleştirilen etnografik çalışma ve arkeolojik kazılarda ulaşılan bulgular da bunu desteklemiş, yörenin eski taş devrine kadar götürülebilen yerleşim alanı olduğunu göstermiştir.

Harput, eski çağlarda Anadolu'nun iç kesimlerini Mezopotamya'ya bağlayan kervan yollarının geçtiği Elazığ yöresindeki en önemli yerleşme yeri olarak öne çıkmaktadır. Artuklular döneminde gelişmeye başlayan Harput, eski zamanlarda yörenin ticaret ve kültür merkezi haline gelmiştir. Müslümanlar, Rumlar, Ermeniler ve Süryaniler'in yüzyıllar boyunca birlikte yaşadığı Harput'ta Anadolu Selçukluları, Dulkadiroğulları, Akkoyunlular ve Osmanlı dönemlerinde pek çok zanaatçı yetişmiştir. Bugün Harput'taki mimarlık yapıtları ile gelenekselleşen el sanatları bu ustaların ürünüdür. Dokumacılık, bakırcılık, dericilik gittikçe gelişmiş ve Harput'ta dönemin ileri teknolojisiyle çalışan büyük atölyeler kurulmuştur. Önemli bir kültür merkezi olan Harput'ta medreseler ve kitaplıklar bulunmaktadır. 19. yüzyılda Amerikan Koleji'nden başka Alman ve Fransız okulları da açılmıştır. 19. yüzyılın sonlarına doğru gelişen Elazığ karşısında Harput önemini yitirmiştir. Halkının büyük bölümü Elazığ'a, bir bölümü de başka yörelere ve ABD'ye göç etmiştir.

Elazığ'da toplumsal yaşamı derinden etkileyen öteki göç hareketi ise Keban Barajı'nın yapımıyla olmuştur. Toprakları istimlak edilen köylüler Elazığ kentine ve il dışına göç etmek zorunda kalmışlardır.

Eskiden oldukça yaygın olan el sanatları bugün de yaşatılmakta; halı ve kilim dokumacılığı, çömlekçilik ve bakırcılık günümüzde de sürdürülmektedir.

Elazığ'daki hızlı kentleşme ardından artan iş imkânları ve yükselen yaşam standardı, Elazığ ilinin göç alan bir il konumuna gelmesine neden olmuştur.

Elazığ nüfusu 2017 yılına göre 583,671'dir. Bu nüfus; 290,692 erkek ve 292,979 kadından oluşmaktadır. Nüfusun % 49.8'i erkek, % 50.2'si kadındır (Çizelge, 4.1) (Anonim, 2017).

Çizelge 4.1. İlçelere Göre Elazığ Nüfusu (Anonim, 2017)

Yıl	İlçe	İlçe Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Yüzdesi
2017	Merkez	437,951	217,764	220,187	% 75.03

4.4. Elazığ Kültür Park'ın Genel Özellikleri

Şekil 4.2. Elazığ Kültür parkının uydu görüntüleri (Google Earth 2016)

Elazığ Belediyesi'nce, 180 dönüm arazi üzerine inşa edilen ve 2014 yılında hizmete açılan Kültür Park (Şekil 4.2), % 97 açık ve % 3 kapalı alana sahip bir rekreasyon ve yaşam alanıdır. Toplam alanın % 62'si yeşil alandır. İçindeki yapay göleti, camisi, spor kompleksi, yürüyüş ve koşu yolları, bisiklet yolları, ikiz lokantası, kafeteryaları, seyir terası, otoparkı, festival alanı, oyun parkları, gül bahçeleri ve amfi tiyatrosuyla şehrin içinde şehre nefes aldıran bir yaşam alanıdır. İnsanların ailesiyle, arkadaşlarıyla veya tek başına hoşça vakit geçirebileceği, yemek yiyebileceği, dinlenebileceği ve spor yapabileceği bir mekân konumundadır (Anonim, 2017b).

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en büyük, Türkiye'nin de sayılı dinlenme alanlarından biri olan Kültür Park içerisinde 105,000 m^2 yeşil alan toplam alanın % 61.8'lik kısmını oluştururken, 17,000 m^2'lik biyolojik arıtmalı gölet ise yine toplam alanın % 10.5'lik kısmını kapsamaktadır. 8,000 m^2 olan spor kompleksi de toplam alanın % 4.7'sine denk gelirken, park içerisinde ayrıca 4,000 m. yürüyüş ile koşu

ve 3,000 m. bisiklet yolu bulunmaktadır. Ayrıca ziyaretçiler için 358 araç için otopark ve bisikletler için park bölgeleri bulunmaktadır.

Spor kompleksleri, otopark, yürüyüş yolların ve dinlenme alanları ile beraber Kültür Park içerisinde ayrıca 1,500 kişilik bir amfi bulunmakta ve çeşitli organizasyonlar bu alanda rahatlıkla yapılabilmektedir. Havuzlar ve müzikli ışıklı su oyunları görsel bir şölen yaşatırken, 2,500 m^2 alanda kurulmuş olan çocuk oyun alanlarında da çocuklar rekreasyonel faaliyetlerini yerine getirebilmektedir. Mini tren istasyonları, çeşmeler, açık festival alanları, oturma mekânları, seyir terasları, yürüyüş yolları, biyolojik gölet alanı, yeşil alanları, çocuk oyun alanları, çardak iskeleler, engelli seyir terasları, kafeteryalar, gül bahçeleri ve geleneksel Türk bahçesi gibi daha birçok alan da Kültür Park insanlara hizmet vermektedir. Park içerisinde vatandaşların rahatlıkla kullanabilmeleri için 5 kafeterya, ikiz lokanta ve güvenlik merkezi gibi sosyal alanlar da bulunmaktadır. Kullanıcıların dinî görevlerini yerine getirebilmeleri için 500 kişilik 1.000 m^2 kullanım alanına sahip bir camii bulunmaktadır.

170,000 m^2'lik toplam alanın; % 61.8'i yeşil alan, % 24.7'si amfi tiyatro, iskeleler, gezi alanı, bisiklet sürüş yolu, çocuk parkları, servis yolları ve otopark, % 10'u göletlerden oluşurken, toplam alanın sadece % 3.5'lik kısmını kapsayan bir alanda yapılar yer almaktadır. Projede aşağıdaki yapılar yer almaktadır:

- Cami
- Çok amaçlı toplantı salonu
- Kafeterya
- Spor salonları
- Engelliler merkezi
- Kuleli lokanta
- Güvenlik ofisi (Anonim, 2017c).

4.4.1. Elazığ Kültür Park'ının değerlendirilmesinde kullanılan kriterler

Elazığ ilinde bulunan kültür parkın; konumu, çevresel ilişkileri, ulaşım durumu, alan kullanımı, mekân organizasyonu, bitkisel durumları, ekolojik çözümlerin varlığı, içerdiği kentsel donatılar ile güvenlik ve bakım durumları göz önüne alınarak değerlendirmeler yapılmıştır.

4.4.1.1. Çevre ile ilişkileri ve erişilebilirlik olanakları

Kent içi yollarda taşıt trafiği için yapılan düzenlemeler taşıtlar için devamlı kesintisiz bir ulaşım sağlama amacındadır. Fakat bu tür düzenlemeler, kendi içinde ne kadar tutarlı görünürse görünsün, kentsel ulaşım bütünü içerisinde yaya trafiğinin de olduğunu, bu trafiğin mümkün olduğu kadar kesintisiz bir ulaşıma ihtiyacı olduğunu genelde göz ardı etmektedir (Kaplan ve Kaya, 2002).

Park için yer seçimi, parkın başarısını önemli derecede etkileyecektir. Pek çok aktiviteye sahip güzel bir park bile, eğer kötü konumlandırılmış ise kullanım dışı olup amacına uygun hizmet etmeyebilir. Parklar yakın çevrelerinden beslenirler. Park çevresindeki konut ve ticari alanların çeşitliliği, günün farklı zamanlarında parka gelecek çok farklı kullanıcıyı parka çekecektir. Eğer parkın çevresi kullanıcı kaynağı sağlayamazsa, park amacına uygun hizmet etmeyip anlamını yitirecektir.

Konum itibari ile Elazığ'ın Kuzeybatısında yer alan Kültür Park kent merkezine 2 km. uzaklıktadır. Kültür park bulunduğu konumu ile Elazığ'da yaşayan tüm insanların hizmetine sunulmuştur. Kuzeyinde Zübeyde Hanım Caddesi, Güneyinde Atatürk Bulvarı ve doğusunda Vali Fahri Bey Caddesi bulunmaktadır (Şekil 4.3 ve Şekil 4.4). Kültür Parka şehir merkezinden ulaşım minibüs, belediye otobüsleri, ticari taksiler ve hususi araçlar ile ulaşım sağlanabildiği gibi parka ulaşım ağındaki yaya yolları ile de ulaşım yürünerek sağlanabilmektedir. Parkın konumlandığı Kültür Mahallesi genellikle kamu kurumları, eğitim kurumları ve konut alanları olmakla birlikte yoğun nüfusa sahiptir. Farklı ekonomik düzeydeki insanları bünyesinden barındıran ve nispeten kozmopolit olan bu mahalle, farklı etnik gruplardan insanları bir araya getirmektedir.

Kültür Park, yakın çevresindeki yoğun yapılaşma alanları içerisinde geniş bir rekreasyon alan hizmeti sunmaktadır. Parkın kuzeybatısında kamu kuruluşları ve eğitim kuruluşları, batısında spor tesisleri, güneyinde konut alanları ve sağlık tesisleri doğusunda ise konut alanları bulunmaktadır. Ana ulaşım arterleri üzerinde tesis edilmiş

olan Kültür Park, insanların kolay ulaşabileceği bir konumdadır. Elazığ ilinin yoğun hava ve gürültü kirliliğine sahip olduğu düşünüldüğünde kent parkı gibi büyük bir yeşil alanın tesis edilmesi, kentin bir nebze de olsa nefes almasını sağladığı gibi insanların rekreatif ihtiyaçlarını da karşılayıp doğaya olan isteklerini kent merkezinde giderebilmesi açısından oldukça önemli bir etkiye sahiptir.

Şekil 4.3. Kültür parkın ana yollar ile olan ilişkisi (Google Earth, 2016)

Şekil 4.4. Kültür parkın ana yollar ile olan ilişkisi (Google Earth, 2016)

4.4.1.2. Parkta yer alan etkinliklerin ve bunlara ilişkin tesislerin yeterlilik ve çeşitliliği

Aktiviteler mekânların temel yapı taşlarıdır ve insanları parklara çeken sebeplerdir. Park içerisindeki fiziksel görünümlerde, aktivitelerde ve kullanıcılarda çeşitliliğin sağlanması önemlidir. Farklı aktiviteler, biçimler ve insanlar bulundukları mekânda zengin bir kavramsal karışım sağlarlar, farklı kullanıcılar mekânı farklı yollarla yorumlarlar. Mekâna farklı anlamlar yüklerler (Yücel ve Yıldızcı, 2010).

Kent parkları, planlamacıların üzerinde önemle durmaları gereken kentsel mekânlardır; çünkü parklar ve yeşil alanların işlevlerinde vurgulandığı gibi ekolojik çevreye katkı sağlayan en önemli mekân olma özelliği taşımaktadır. Kentsel yeşil alanların fiziksel olarak tesis içerisinde bulundurduğu ekipmanlar şunlardır:

- Spor alanları, (koşu, yürüme, bisiklet vs.)
- Çocuk bahçeleri çocuk oyuncakları ve alanı,
- Sert yüzeyli oyun alanları,
- Otoparklar,
- Doğal alanlar,
- Yapı alanları,
- Serbest oyun alanları,
- Yüzme havuzları,
- Sergi ve gösteri alanları,
- Su yüzeyleri,
- Teras ve dinlenme, hobi alanları,
- Bitkilendirme alanlarıdır
- Piknik alanları, (Polat, 2001).

Kentin önemli yeşil alanlarından olan Kültür Park (Şekil 4.5) içerisinde 105,000 m^2 yeşil alan toplam alanın % 61.8'lik kısmını oluştururken, 17,000 m^2'lik biyolojik arıtmalı gölet ise yine toplam alanın % 10'luk kısmını kapsamaktadır. 8,000 m^2 olan spor kompleksi de toplam alanın % 4.7'sine denk gelirken, park içerisinde ayrıca 4,000 m. yürüyüş ile koşu yolu ve 3,000 m. bisiklet yolu da dikkat çekmektedir. Alana özel araçlar ulaşım sağlayan kullanıcıların araçlarını park edebileceği 358 araçlık oto park ve bisiklet park alanları planlanmış durumdadır.

Parkta yer alan etkinliklerde çeşitliliğin (spor alanları, ticaret alanları, düğün salonu, kafeterya ve restoranlar v.b.) fazla olması farklı kültürden insanların birleştirilmesinde oldukça önemli bir nokta oluşturmaktadır. Etkinliklerin erişilebilir olması ve bütün insanlara hitap etmesi parkın birleştirici olması açısından oldukça önemlidir. Tasarımlarda etkinlik çeşitliliğin yüksek olması insanların sosyal gelişimlerine olumlu katkıda bulunmaktadır. Fakat, bu alanda herkes için tasarım yaklaşımı çerçevesinde bir değerlendirme yapıldığında, fiziksel ve zihinsel engellilerin de güvenli bir şekilde kullanabileceği mekânlar park alanında yer almamaktadır. Bununla birlikte, çocuk oyun alanları, spor alanları, kafeterya ve restoranlar, amfi gibi çeşitli alan kullanımlarıyla farklı yaş gruplarından insanlara hitap edilmiştir.

Elazığ Kültür Park'ta her yaş ve türden bireyin faydalanabileceği ve zaman geçireceği etkinliklere yer verilmiştir. Ekolojik turizm açısından çok fazla bir seçenek sunulmaması kent ve bölge açısından bir dezavantaj oluşturmaktadır. Kent merkezinde yaşayan insanların ihtiyaç duyduğu belli başlı rekreatif isteklerini rahatlıkla karşılanabildiği bu parkta ticari faaliyetlerin ağırlıkta olması yaralanıcıları kısıtlayan bir durumdur. Kültür Park'ta yer alan etkinlikleri sıralanacak olursa;

- Engelli oyun parkları
- 5 Adet kafeterya
- 3 Adet restoran
- Camii
- Çocuk oyun alanları
- Açık hava spor aletleri
- Seyir terasları
- Kauçuk kaplama yürüyüş yolu
- Engelli seyir terası
- Çok amaçlı oyun sahaları
- Kaykay pisti
- Amfi alanı
- Oturma alanları
- Toplantı salonu
- Evlendirme dairesi
- Engelliler merkezi

- Gençlik merkezi gibi faaliyetleri sıralamak mümkündür.

Gölet kıvrımları alanın her noktasında göze çarpmakta ve işletmelerin su üstünde konuşlandırılması göletten maksimum seviyede faydalanmayı sağlamaktadır. Gölet etrafında bulunan yürüyüş yolu pasif rekreasyon yönünden hizmet vermektedir. Gölet içinde suya hareket kazandıran fıskiyeler bulunmaktadır.

Etkinlik düzeyleri değerlendirildiğinde kültür parkın durağan ve hareketli rekreasyon olanağı sunan fonksiyonlarının (oturma, dinlenme, oyun, eğlence vb.) bulunduğu görülmektedir. Ancak etkinlik özellikleri kullanım varlıkları ile birlikte değerlendirildiğinde, ticari etkinliklerin, sportif aktivitelerin ve kültürel etkinliklerin ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Şekil 4.5. Kültür park alanından genel görünüm (Orijinal, 2018)

4.4.1.2.1. Oyun sahaları

Parktaki oyun sahaları 8,000 m^2'lik alan kaplamaktadır. Bu oyun sahalarında; 2 adet futbol sahası, 1 adet voleybol sahası, 2 adet tenis kortu, 3 adet basketbol sahası ve 1 adet kaykay pisti ve 2 adet üstü kapalı tribün bulunmaktadır (Şekil 4.6).

Şekil 4.6. Kültür park içerisinde yer alan oyun sahaları (Anonim, 2018e)

4.4.1.2.2. Çocuk oyun elemanları

Kültür parkta farklı bölgelerde tasarlanmış olmak üzere toplamda 2,500 m^2 çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Bu alanlarda kaydıraklar, tırmanma kuleleri, salıncaklar, tahterevalliler, zıpzıplar, kauçuk hayvan figürleri gibi çocukların ilgisini çekecek birçok donatı bulunmaktadır (Şekil 4.7, Şekil 4.8 ve Şekil 4.9).

Şekil 4.7. Parkta bulunan çocuk oyun elemanları (Orijinal, 2018)

Şekil 4.8. Çocukların faydalanabildiği elektrikli oyun aletleri ve kum havuzunun bulunduğu alan (Orijinal, 2018)

Şekil 4.9. Parkta bulunan çocuk oyun elemanları (Anonim, 2018e)

4.4.1.3. Donatı elemanları ve nitelikleri

Planlı ve çağdaş kentsel alanların hem kenti hem de kentin parçalarını tanımlayan ve yazılı olmayan kentsel karakteristikleri, kişilikleri vardır. Bu bağlamda, ortak kent mekânları ve kent donatılarının nitelikleri ve organizasyonlarının kent kimliğinin oluşmasında ve kent alanlarının karakter ve hayat kazanmasında çok önemli rolü bulunmaktadır (Yücel, 2006).

İnsanların yaşadığı çevrede yol, sokak, meydan, cadde, rekreasyon alanlarında kullanılan, kaliteli çevrenin ve konforun belirtisi olan, oturma korunma, barınma, kuşatma, ulaşım, danışma, iletişim, aydınlatma, betimleme, spor ve oyun gibi etkinlikleri destekleyip güçlendiren toplum hayatını kolaylaştıran, kullananların takdirini alan peyzaj elemanlarına kentsel donatı denir (Şişman ve Yetim, 2004).

Donatı elemanlarının bir araya getirilişinde eleman seçimine özen gösterilmelidir. Donatı elemanları tek tek değil bir bütünü oluşturan parçalar olarak değerlendirilmeli ve kamusal mekânlarda konumlandırılmalıdırlar (Yücel, 2006).

Donatı elemanlarında genellikle aranan özellikler şunlardır:

- Çabuk bulunabilmeli, sağlam olmalı,
- Taşınabilirlik, monte edilebilirlik ve yedek parçaların bulunabilmesi açısından uygun olmalı,
- Olabildiğince özgün tasarımlar olmalı,
- Tasarımlarında fonksiyonel ve estetik özellikler dikkate alınmalı, aynı zamanda Bakımı kolay olmalı veya fazla bakım gerektirmemeli,
- Vandalizme dayanıklı olmalıdır,

- Ergonomi ve çeşitli fiziksel özellikleri açısından belirli standartlara uygun olmalı (Şişman ve Yetim, 2004).

Elazığ Kültür Parkı tasarımında çeşitli sayıda bilgi panoları, araç trafiğine kapatan engeller ve bitki kasaları, oturma birimleri, çöp kutuları, aydınlatma elemanları, çeşmeler, spor aletleri, gölgeleme elemanları ve çiçeklik gibi donatı elemanları kullanılmıştır. Donatı elemanları Elazığ Kent Parkı örneğinde estetik ve işlevsel açıdan irdelenmiştir.

4.4.1.3.1. Bilgilendirme panoları

İnsanların duygu, düşünce ve alışkanlıkları üzerinde etki oluşturabilen onların üzerinde öğretme ve belirli yöne yönlendirme yolu ile etkili olan haber verme elemanları bilgilendirme panolarıdır.

Parkta metal malzemeden üretilmiş üç çeşit bilgi, işaret ve yön bildiren donatı elemanları kullanılmıştır. Ahşap malzemenin estetik ve doğaya uyumlu olduğu dikkate alınarak, alanla ve doğayla bütünlük sağlaması açısından metal malzemeden üretilmiş donatılar yerine ahşap malzemeli elemanların kullanılması önerilebilir. Bunun yanında girişlerde parka ait planlar bulunmakta ama mevcut konum işareti olmadığı için haritadan fayda sağlanamamaktadır. Park alanı içerisinde mevcut sirkülasyon sistemi üzerinde gerekli noktalarda net bilgiler içeren yönlendirici ve bilgilendirici panolar bulunmaktadır (Şekil 4.10). İnsan ölçeği düşünülerek uygun boyutlarda tasarlanan bilgilendirme panoları renk ve malzeme seçimi bakımında ise uygun bulunmamıştır.

Şekil 4.10. Bilgi ve yönlendirme panoları (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.2. Araç trafiğine kapatan engeller ve bitki kasaları

Parkta kullanılan sert zeminlerin etkisini kırmak ve yumuşatmak amacıyla sert zemin üzerinde bitki kasalarına yer verilmiştir. Sadece kule restoran girişinde yer alan bitki kasalarının içindeki bitkilerle giriş vurgulanmak istenmiş ama ahşap saksıların emprenyeli olmayışı saksıların deformasyonuna ve renk solmasına neden olmuştur. Ayrıca kasalar içinde yer alan bitkilerin uygun türler olmadığı ve bakımsız olduğu gözlenmiştir. Bitki kasaları, yeterli toprak yüzeyinin bulunmadığı sert zeminlere canlılık getirmek amacıyla kullanılmaktadır. Fakat çalışma alanında bitki kasalarının yürüme yolları üzerinde çim ve toprak alan gibi geçirimli yüzeylerin kenarında bulunması kullanım amacının dışına çıkmaktadır (Şekil 4.11). Modern çizgi ve mimari yapılarla ön plana çıkan bu parkta bitki kasaları daha modern ve ahşap karışımlı seçenekler kullanılması önerilebilir. Yine, alanda yer alan ahşap tekerlekli bitki saksısı bu parkta renk ve çeşidi açısından iyi görüntüler sunmadığı için değiştirilmesi önerilebilir.

Yürüyüş yollarını araç yollarından ayırmak amacıyla çeşitli donatı elemanları kullanılmaktadır. Bu amaçla çalışma alanında plastik delinatörler kullanılmıştır (Şekil 4.11). Genellikle kent merkezlerinde kullanılan turuncu renkli plastik delinatörler kent park gibi alanlarda doğadan uzak, çirkin bir görüntü oluşturmaktadır. Bu malzemelerin yerine ahşap veya ahşap görünümlü engeller kullanılması önerilebilir.

Şekil 4.11. Araç trafiğe kapatan engeller ve bitki kasaları (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.3. Oturma birimleri

Bireylerin oturmak, dinlenmek ya da birşeyleri izlemek maksadıyla uzun ya da kısa süre için tercih ettikleri donatılara oturma birimi denir.

Parkta ahşap ve beton karışımlı farklı oturma bankları kullanılmıştır. Mobil bankların yanında, yürüyüş yolları kenarlarında ve seyir tepelerinde ahşap-beton oturma duvarlarına da yer verilmiştir (Şekil 4.12). Oturma duvarları kalıp beton ile imal edilmiş olup herhangi bir malzeme ile kapatılmaması ve beton hali ile kalması bu parkta doğal görünümü bozan ve çirkin görüntüye sebep olan bir durumdur. Bu betonun doğal taşlar ile kaplaması önerilebilir. Miktar ve insan ölçeği bakımından uygun olan oturma birimleri aşırı kullanım sonucu yıpranmış ve gerekli bakımları yapılmamış durumdadır.

Şekil 4.12. Parkta bulunan oturma birimleri (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.4. Çöp kutuları

Çöp kutuları çöplerin belirli alanlarda toplanıp uzaklaştırılmasına yardımcı olan donatı elemanlarıdır.

Parkta üç çeşit çöp kutusu kullanılmış olup bunların tamamı ahşap kaplamalıdır. Tasarım bakımından farklı olan çöp kutuları çeşitlilikten dolayı park alanı içerisinde kaliteli bir görünüm sunmamaktadır (Şekil 4.13). Parkta çöp kutularında biriken çöpler parkın dış kısmında yere gömülü olan depolara taşınmaktadır. Kullanılan çöp kutuları sayı ve insan ölçeği bakımından uygundur. Fakat çöp kutularında kullanılan ahşap malzemeler iklim şartlarının da etkisiyle yıpranmıştır. Yıpranan bu malzemelerin bakımının yapılmaması estetik olmayan görüntülere neden olmaktadır. Çöp kutuları özellikle yoğun kullanım gören alanlarda, oturma alanları ve yeme içme alanlarının yakınlarında kullanım yoğunluğuna göre tesis edilmelidir. Çalışma alanında da bazı yoğun kullanım görmeyen alanlarda sık aralıklı çöp kutusu kullanımı görsel kirliliğe sebep olmaktadır.

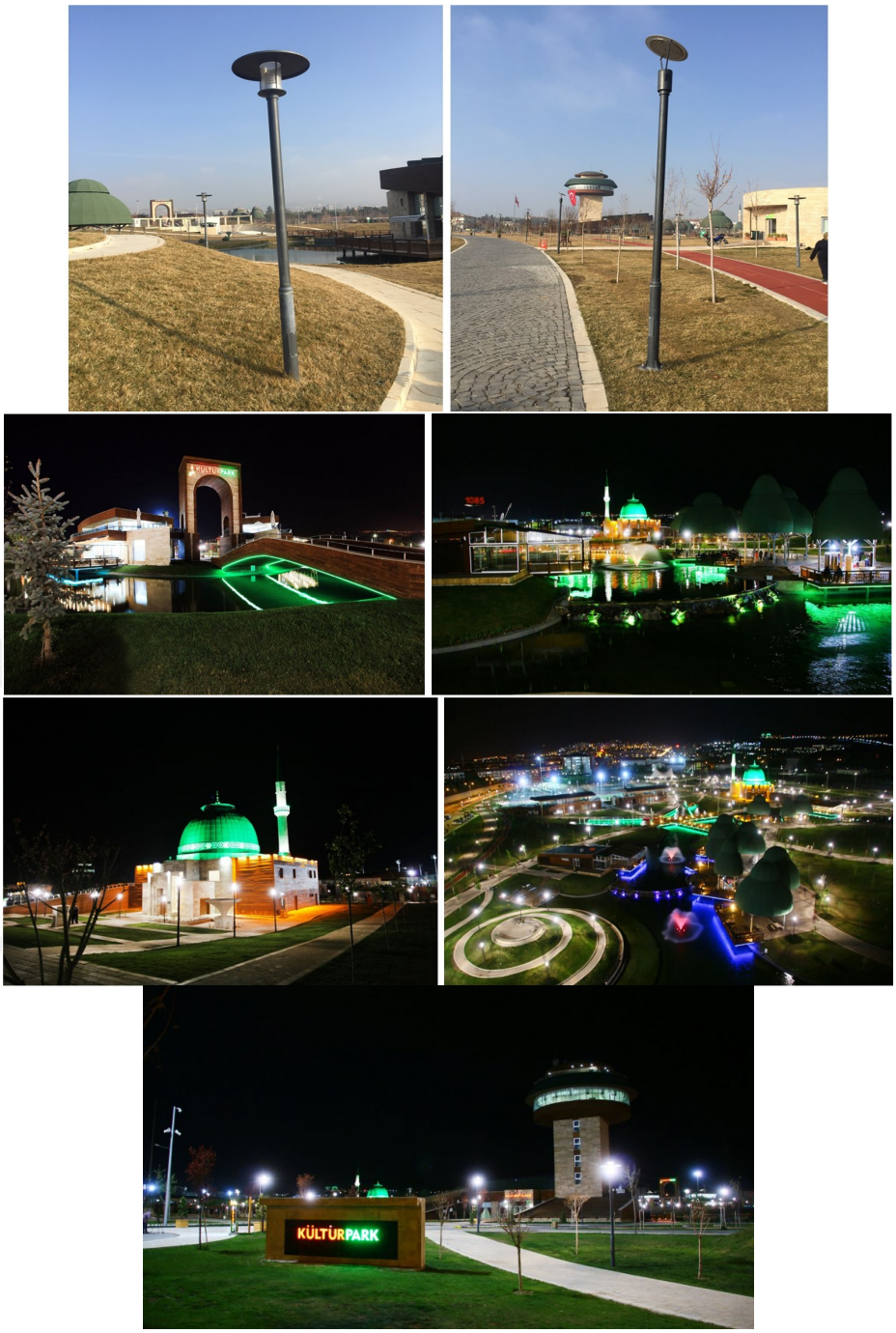

Şekil 4.13. Parkta bulunan çöp kutuları (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.5. Aydınlatma elemanları

Genel olarak şehir merkezlerinde çeşitli mekanların algılanıp kullanılmasını sağlamak için estetik görünüme sahip koruma amacıda taşıyan elemanlara aydınlatma elemanı denir. Bu aydınlatmanın dış mekanlarda oyun, çalışma, koruma gibi amaçlarının yanında estetik görüntü oluşturmak da bulunmaktadır (Şişman ve Yetim, 2004).

Parkın tamamında iki tip aydınlatma direği, led ve wallwasher türü malzemeler kullanılmıştır (Şekil 4.14). Dış mekân aydınlatmanın kent merkezinde yer alan bir park için önemi hem asayiş hem de kullanım amacına uygunluk açısından oldukça önemlidir. Elazığ Kültür Parkı'nda aydınlatma elemanları incelendiğinde parkın yeni olmasından dolayı aydınlatma elemanları yeni ve miktar ve aydınlatma bakımından yeterlidir. Aydınlatma elemanları insan ölçeğinde tasarım bakımından incelendiğinde, alanda alçak aydınlatma elemanı kullanılmadığı gözlenmiştir. Kullanılan yüksek boylu aydınlatma elemanlarıyla mekanların gündüz olduğu gibi gece de kullanımına imkan verilmiştir. Aydınlatma elemanlarının varlığı alanı gün boyu yaşayan bir alan haline getirmiştir. Farklı renk ve ışık kullanımı gece peyzajlarında estetik açıdan iyi bir görüntüye sebep olmaktadır. Alanda bulunan yolların aydınlatılmasıyla kullanıcılar kendilerini emniyetli ve konforlu hissetmektedirler. Bu sayede yollar ve alanlar geceleri de rahatlıkla kullanılabilir hale gelmiştir. Ayrıca, bitki ve mimari yapıların da wallwasher gibi malzemelerle aydınlatılmasının yanında gölet ve köprülerin kenarlarındaki led aydınlatmalar da estetik açıdan güzel görüntüler sunmaktadır. Oyun sahalarının olduğu kısımlarda ise daha yüksek boylu projektör aydınlatmalarına yer verilmiştir. Parkta bulunan ana giriş kapısının aydınlatması ise hem ışıklı tabelalar hem de wallwasher benzeri malzemeler ile yapılmıştır.

Şekil 4.14. Aydınlatma elemanları ve parkın gece görünümü (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.6. Çeşmeler

Kentsel ortamlarda son derece önemli olan çeşmeler gerek estetik gerek fonksiyonel açıdan önem taşımaktadır. Önemi yaz aylarında daha belirgin olan çeşmeler kent parkların da kullanıcıların su ihtiyaçlarını gidermesi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Park alanında yalnızca iki adet çeşme kullanılmıştır. Özellikle spor alanlarını kullanan kişilerin suya ihtiyacı olduğu düşünülecek olursa, spor alanlarına

yakın bir çevrede çeşme tesis edilmesi yerinde bir anlayış olacaktır. Çeşme tasarımları insan ölçeğinde düşünüldüğünde, hem çocukların hem de yetişkin bireylerin suya erişimini sağlayacak niteliktedir (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. Çeşmeler (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.7. Spor aletleri

Açık hava spor aletleri her bireyin kişisel fiziksel ihtiyaçlarını karşılayabileceği alanlar olarak kullanılmaktadır. Kullanıcıların gün içinde spor aktivitelerini yapabilecekleri iki farklı alanda spor aletleri konumlandırılmıştır. Spor esnasında herhangi bir kaza sonucu yaralanmaya olanak vermeyecek malzemelerden olan kauçuk zemin döşeme elemanı olarak kullanılmıştır. Yeni tesis edilmiş olan spor aletleri bakımlı ve kullanışlıdır (Şekil 4.16).

Şekil 4.16. Spor aletleri (Orijinal, 2018)

4.4.1.3.8. Gölgeleme elemanları

Çalışma alanında güneşli günlerde insanların gölgesinden faydalanabilecekleri tek çeşit gölgeleme elemanları kullanılmıştır (Şekil 4.17). Kullanılan kubbe şeklinde gölge elemanları modern ve özgün tasarıma sahiptir. Elazığ ve çevre illerde örneği olmayan bu kubbeler alanın sadece bir bölgesinde kümelenmiş olup, diğer bölgelerde herhangi bir gölgeleme elemanı kullanılmamıştır. Ayrıca, kubbelerin altında oturma birimlerinin olmaması kullanımların fonksiyonel olmadığını göstermektedir. Kullanım olmamasından dolayı kubbelerin çatı kısmını kuşlar kendilerine yuva edinmiş olup, kubbe altlarında kuş pislikleri görsel kirlilik ve kötü kokuya sebebiyet vermektedir. Bu noktalarda bankların kullanılması yerinde bir yaklaşım olacaktır.

Şekil 4.17. Gölgeleme elemanları (Anonim, 2018e)

4.4.1.3.9. Çiçeklikler

Sert zeminlerin etkisini kırmak amacıyla mevsimlik çiçek alanları oluşturulmuştur (Şekil 4.18). Dolomit taşları ve çeşitli mevsimlik bitkilerle çeşitli tasarımlar sonucu ortaya çıkan çiçeklikler güzel görüntüler sunmaktadır. Kule restoran ve nikah dairesi önünde çim alan üzerinde ve parkın güney kısmındaki çevre yolu kenarlarında yer alan çim tepeleri üzerinde oluşturulan çiçekliklerde yeterli bakım çalışmaları yapılmamasından dolayı yabancı ot çıkışı gözlenmektedir. Çiçeklikler arasında yer alan dolomit taşları harç yardımıyla sabitlenmiş olup, bazı taşların yerinden çıkması ve taşların kirli olması sonucu kötü görüntüler de ortaya çıkmaktadır.

Şekil 4.18. Park içerisinde bulunan çiçek parterleri orijinal (Anonim, 2018e)

4.4.1.4. Bitkisel tasarım özellikleri

Parkın yeşil dokusunu oluşturan bitki türleri ağaç, ağaççık, çalı ve mevsimlik türler olarak belirlenmiştir. Bitkisel materyaller genel olarak Elazığ kent iklimine uygun türlerdir. Alanın bitkisel uygulaması yapılırken yüksek gövde çaplı ve boylu bitkiler kullanılmıştır. Ana giriş ve yürüyüş yollarında yapraklı ve renkli yapraklı ağaçlar tercih edilmiştir. Parkın odak noktasını oluşturan gölet çevresinin de bitkisel tasarım yönünden oldukça yetersiz olduğu görülmektedir. Parkta çalı grubu bitkilere az yer verilmiş olup genellikle tek tip çalı kullanılmıştır. Yer örtücü bitki kullanımı neredeyse yok denecek kadar azdır. Giriş kapılarını vurgulayan bitki türleri kullanılmamıştır. Özellikle iki yolun birleştiği köşelerde çalı ve yer örtücü bitkilerin kullanımının eksikliği göze çarpmaktadır (Şekil 4.19). Çim alanlar üzerinde geçişi engelleyecek bitkisel tasarımın olmaması sebebiyle kullanıcılar tarafından kestirme yürüyüş yolları meydana getirilmiştir. Parkta kullanılan ağaçlar alle dikim yapılmış olup bu ağaçlar ile kademe oluşturacak bitki kullanılmaması göze çarpmaktadır. Parkta yapay tepelerde genellikle ibreli ağaçlar tercih edilmiştir. Park genelinde ibreli ağaç kullanımının az olduğunu söylemek mümkün olduğu gibi alanda ibreli bitki kullanımının artırılması önerilebilir.

Bitkilerin çalışma alanında kullanılması ile büyük yapı gruplarının mekânları ile insan ölçekli mekânlar birbirine bağlanır veya birbirinden ayrılır. Park içerisinde yer yer göz hizası altındaki alçak boylu çalı ve yer örtücü bitkilerle oluşturulan mekanların yanı sıra yüksek boylu ağaç kullanımı ile örtülü mekanlar da oluşturulmuştur. İnsan ölçeğinden büyük boylu ağaçların kullanımı ile üst düzlem oluşturularak bir çok yerde gölge alanlar sağlanmıştır.

Parkın bitkisel uygulaması proje ile farklılık göstermektedir. Park alanında ana aksların renkli çiçekli ve kırmızı yapraklı ağaç türlerinin kullanılması vurgu açısından başarılı kılmıştır. Park içerisinde kullanılan yapraklı ağaçlar ve ibreli ağaçlar park alanı içerisinde henüz vurgu oluşturacak büyüklüğe ulaşmadığı için de bu vurgu algılanması oldukça zordur. Park alanı içerisinde çalı formlu bitkilerin kullanılmamış olması bitkileri arasındaki hiyerarşi düzeni ilişkisi olmadığını göstermektedir. Parkta soliter ağaç kullanımına yer verilmemiş olup çoğu yollarda alle uygulaması yapılmıştır. İbreli bitkiler yapraklı bitkilere göre daha az kullanıldığı için mevsim değişimlerinde park alanındaki farklılığı görmek zor değildir.

Aşağıdaki resim parkın plantasyon projesidir. Proje ve araziye bakıldığında uygulama sırasında plantasyon projesinin tamamına uyulmadığı anlaşılmaktadır (Şekil 4.20).

Şekil 4.19. Alandan bitkisel tasarım örnekleri (Orijinal,2018)

Şekil 4.20. Kültür parkın plantasyon uygulama projesi (Anonim, 2018f)

4.4.1.5. Mimari öğeler ve nitelikleri

4.4.1.5.1. Kafeterya ve restoranlar

Park içerisinde Atatürk Bulvarı giriş kısmında yer alan kule restoran, 19 m. ve 24 m. yükseklikte de seyir terası bulunmakta ve alt kısmında Elazığ Belediyesi'ne ait nikâh dairesi ve yine Elazığ Belediyesi'nin etkinlik ve toplantılarında kullandığı Mamurat-ül Aziz Salonu bulunmaktadır. Kule restoran park içerisinde düşey mimariyi oluşturmaktadır. Kule restoran mimari yapısı ve tasarımı açısından park alanı içerisinde kütle görünümü sağlamakta olup bunun yerine daha estetik bir kule restoran tasarlanması mümkün olabilirdi. Parkta bulunan diğer kafeteryalar ve mekânlar daha çok modern mimari çizgisinde tasarlanmış olup park alanı içerisinde konumlandırılmıştır (Şekil 4.21 ve Şekil 4.21).

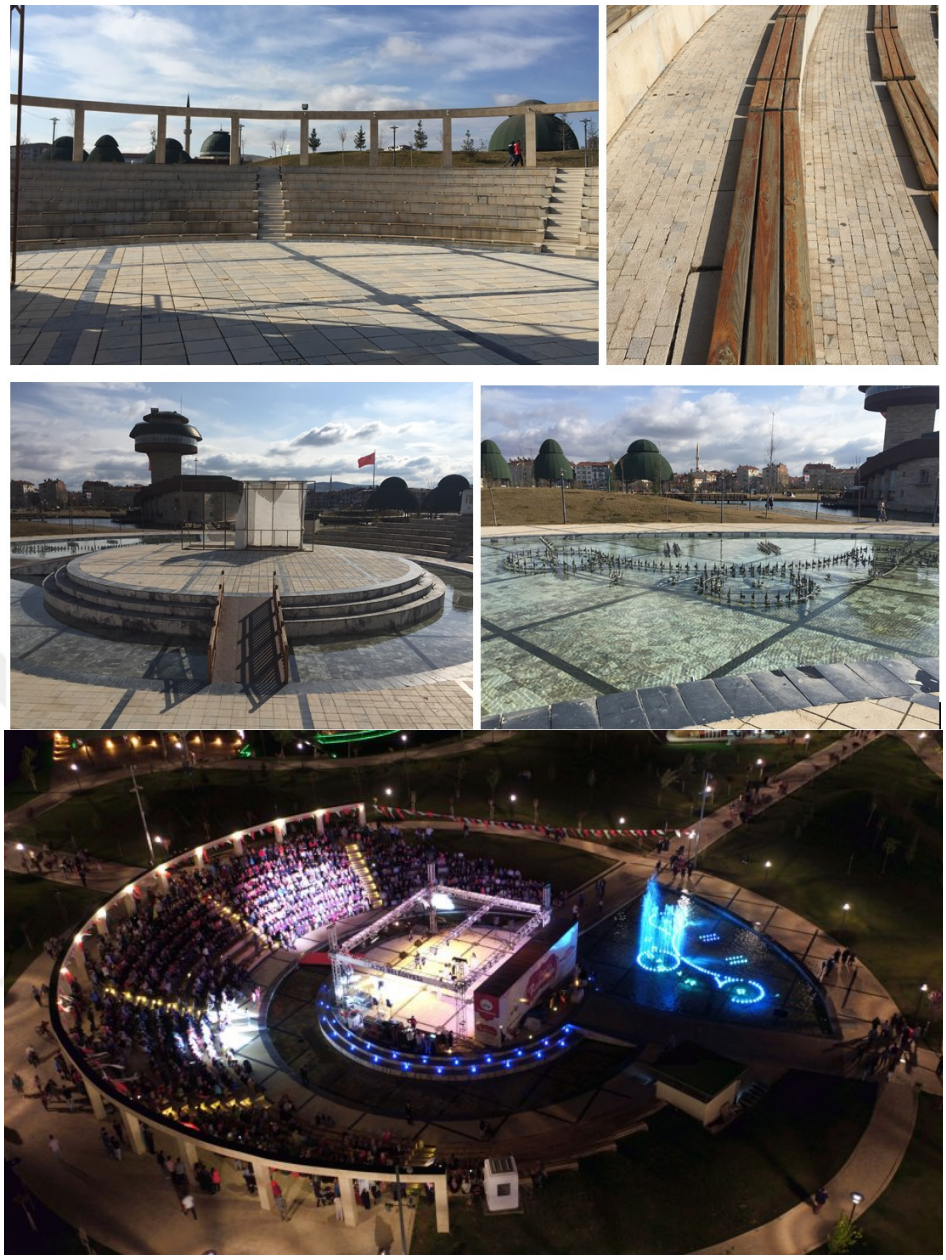
Şekil 4.21. Park içerisinde bulunan kafeterya ve restoranlar (Anonim, 2018e)

Şekil 4.22. Park içerisinde bulunan kafeterya ve restoranlar (Anonim, 2018e)

4.4.1.5.2. Amfi tiyatro

Kültür parkta yer alan amfi 500 kişilik izleyici kapasitesine sahiptir (Şekil 4.21). Su gösterisi için etrafında fıskiyeli havuzlara yer verilmiş ve sahne ortada kalacak şekilde planlanmıştır. Amfi tiyatrodaki oturma yerlerine ahşap latalar döşenmiştir. Parkın ana yollarının amfi tiyatronun karşısına çıkması tüm ziyaretçileri istemsiz bir şekilde bu alana sürüklemesi tasarımda fonksiyonel olmadığını göstermektedir.

Şekil 4.23. Parkta bulunan amfi tiyatro (Anonim, 2018e)

4.4.1.5.3. Evlendirme dairesi

Daha önce Elazığ Belediyesi merkez binada faaliyetlerini sürdüren evlendirme memurluğu Kültür Parkın inşaatının tamamlanmasından sonra Kültür Park Mamurat'ül Aziz Salonu'nda hizmet vermektedir (Şekil 4.24). Bu sayede evlenecek çiftler Elazığ'ın gözde mekânında birlikteliğe adım atacaklardır.

Şekil 4.24. Parkta bulunan evlendirme dairesi (Anonim, 2017d)

4.4.1.5.4. Seyir terasları

Bu parkta bulunan seyir terasları, gölet üstüne ahşap çıkıntılar verilerek oluşturulmuştur (Şekil 4.25). Maksimum düzeyde suya yakınlık planlanmasına rağmen, yürüyüş yolları ve teras bağlantıları çok dağınık konumda durmaktadır. Bu durum teras kullanım işlevini azaltmaktadır. Alanda bulunan yapay tepecikler de hem oturma hem seyir imkânı sunmaktadır.

Şekil 4.25. Park alanı içerisinde yer alan seyir terasları (Orijinal, 2018)

4.4.1.5.5. Köprüler

Parkta kullanılan köprüler hem su yüzeyleri üstündeki geçişi sağlarken hem de park içerisinde görsel bir çeşitlilik oluşmasına yardımcı olmaktadır (Şekil 4.26).

Şekil 4.26. Ana giriş kapısında yer alan köprüler (Orijinal, 2018)

4.4.1.5.6. Kültür Park Camii

Vatandaşların dinî görevlerini rahatlıkla yerine getirebilmeleri açısından park içerisinde planlanan camii 500 kişilik kapasiteye sahiptir. Modern üslupta tasarlanan camide yapı malzemesi olarak sarı kesme taş ve ahşap kaplama kullanılmıştır. Caminin kubbesinde yeşil metal malzeme kullanılmıştır (Şekil 4.27).

Şekil 4.27. Park alanı içerisinde bulunan Kültür Park Camii (Anonim, 2018e)

4.4.1.6. Mekân organizasyonu ve sirkülasyon

İnsanların ihtiyaçlarını ve faaliyetlerini en iyi şartlarda icra etmesine imkan sunan, bunu yaparken mekanın geometrisini oluşturan mekan sınırlayıcılarını biçim, renk, dokularıyla mekanda bulunan donatı elemanlarının aydınlatan ışığın yön ve

niteliğini de göz önünde bulunduran çalışmaya mekan organizasyonu denir (Çınar Altınçekiç, 1997).

Elazığ Kültür Parkı, kullanıcıların ihtiyaç duyduğu çeşitli etkinlikleri sağlamasının yanı sıra ulaşılabilir, güvenli, bakımlı, ergonomik ve çekici bir parktır (Şekil 4.28).

Kültür park toplu taşıma sistemleri ile doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda; parkın çevresinde yer alan otobüs durakları, kentsel ölçekte bu parkın erişebilirlik olanaklarını artırmaktadır. Aynı zamanda, bu parkta büyük ölçekli düzenlenmiş otopark alanlarının varlığı, toplu taşımanın yanı sıra özel araçla erişim imkânının da bir göstergesi durumundadır.

Parklarda yapılan yenilik, ilgi çekmekle varlığa, mekan tercihine pozitif şekilde etki etmektedir. Bu yüzden tasarımı/planı yapan kişinin mekanı düzenlerken birbirini yineleyen tasarımlar yerine mekan kimliğini yansıtan, insanlarda merak uyandıran farklı harmoniler oluşturmaları yada peyzaj ekipmanları kullanmaları iyi yönde etki etmektedir. Fakat, bu parkta bölgede yaşayan halkın istekleri ile birlikte tasarım önerileri dikkate alınmadan projelendirme yapılmıştır.

Kültür parkta yapılan bakım işlemleri mekân kalite ve karakterini korumalı ve bu doğrultuda tasarım ve planlama stratejisi iyi belirlenmelidir. Kent parklarında yapısal peyzaj elemanları yerine bitkisel araçların tercihi ekolojik manada şehre katkı sağlamaktadır. Fakat, çalışma alanında yapılan gözlemler doğrultusunda parkta yapısal peyzajın ağırlıkta olduğu gözlenmiştir.

Parkın kent merkezi yakınında konuşlanmış olması, ulaşım arterleri üzerinde olması, şehir merkezindeki en büyük yeşil alana sahip olması ve binalar arasında nefes alma noktası oluşturması parkın kalitesini artırmaktadır. Kent parkı şehirde yaşayan insanların rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Park kalite kriterlerine göre değerlendirildiğinde; kültürel ve tarihi yapıya uygun bir dizayn yapılmamış olması peyzaj yönünden güzelliğin, estetiğin öne çıkarılmamış olması gibi kalite kriterleri açısından uygun olmadığı gözükmektedir.

Park içerisinde yoğun mimari yapı kullanımı göze çarpmaktadır. Bu yoğunluk yapıların kütlesi ve alan içerisindeki konumundan kaynaklanmaktadır. Ana sirkülasyonu oluşturan ulaşım yolları parkın merkezinde yer alan amfide kesişmektedir. Tasarımın tüm ziyaretçileri istemsiz bir şekilde bu alana yönlendirmesi tasarımın fonksiyonel

olmadığını göstermektedir. Ayrıca parkın odak noktasında yer alan amfi duvarları, bu kesişim noktasında duran insanların alanın tamamını algılamasını engellemektedir. Bununla birlikte, park içerisinde iyi organize edilmiş sirkülasyon ile birlikte yapı veya kullanım alanlarına ulaşım mümkün hale gelmektedir. Gölgelik ve siluet amaçlı planlanan yeşil kubbeler, bulundukları yer ve konum itibari ile çevresinden oldukça kopuk halde durmaktadır. Yer seçimi bakımından uygun yerde tesis edilmiş olan oyun sahaları alanın güneyinde, çevre yolu kenarında konumlandırılmıştır. Parkta bulunan kafeteryalar miktar bakımından çok fazladır. Park içerisindeki alanların büyüklüğü sırasıyla, yeşil alan>sert zemin>su yüzeyidir.

Parkta mekânlar bir bütünlük içinde tesis edilmiş olup spor alanları, yeme içme alanları, eğlenme alanları gibi kullanım alanları birlik içinde gruplandırılmıştır. Örneğin çocuk oyun alanları ve tenis basketbol gibi spor-oyun amaçlı alanlar alanın batısında ve birbirleri ile ilişkili pozisyondadır.

Parkın ana girişleri kuzey ve güneyde konumlandırılmıştır. Bunların yanında parka birçok noktadan tali girişler de sağlanmaktadır. Kent parkı olması dolayısı ile çevre sınırlandırma elemanının olmaması, parkın insanlar tarafından birçok noktadan erişim sağlanabilmesine sebebiyet vermektedir.

Şekil 4.28. Parkta bulunan giriş üniteleri (Anonim, 2018e)

Park içerisinde kullanıcıların mekânlar arasındaki ulaşımını sağlayan birçok yürüyüş yolu bulunmaktadır (Şekil 4.29). Farklı döşeme malzemeleri kullanılmış olan bu yollar yönlendirme işlevi bakımından başarılı değildir. Çok fazla sayıdaki kıvrımlı yol insanların ulaşmak istediği noktaya ulaşmasını engellediği için alanda yeşil alanlar içerisinde oluşmuş yolları görmek mümkündür. Alan içerisinde informal olarak oluşturulmuş ve döşeme malzemesi olarak kullanılan mıcır malzemesi yine kullanış ve ergonomi açısından oldukça kullanıcıları rahatsız etmektedir.

Şekil 4.29. Park içerisinde dolaşımı sağlayan yürüyüş yolları (Orijinal, 2018)

Park alanı içerisinde iki ana ve iki tali aks olmak üzere bağlantılı yollar bulunmaktadır. Bu yolların tamamı orta kısımda yer alan amfi tiyatro bölümüne

bağlanmaktadır. Park alanı içerisinde ve gölet çevresinde dolaşıma izin veren dairesel formda bulunan yürüyüş yolu ve spor amaçlı kauçuk zeminden yapılmış informal yapıya sahip yol bulunmaktadır. Yollar kullanıcıların istedikleri yere götürebilmekte fakat çok miktardaki döşeme farklılıkları park içerisinde hem kargaşa oluşturmakta hem de mekânı daraltmaktadır. Ana giriş akslarının doğrudan amfiye gitmesi ulaşım ve dolaşım açısından uygun görülmemektedir.

Park alanı içerisinde bulunan kafeterya ve benzeri ticarethaneler park alanında fazlasıyla yapı yoğunluğu oluşturduğu gibi maksimum düzeyde ticari kullanım oluşturma mantığına göre tasarımı yapılmıştır.

4.4.1.7. Parkta ekolojik çözümlerin varlığı

Ekolojik kalite, bir peyzajın veya ekosistemin sağlığını ve habitat değerlerini belirleyen strüktürel ve fonksiyonel özelliklerinin bileşkesidir. Bu ekosistemin doğal fonksiyonlarını devam ettirdiği seviyedir. Literatürde bir alanın ekolojik kalitesi belirlenirken Forman (1997) tarafından sunulan, doğaya yakın durumda bulunması gereken dört özelliği sıralamıştır. Bunlar;

- Bitkisel üretim
- Su
- Biyolojik çeşitlilik
- Toprak

Bu ölçütlerin bir yada birkaç tanesine dikkat edilerek ekolojik kalite için daha tarafsız yorumlar yapılabilir. Doğallığa yakın bitkisel üretim; herhangi bir peyzajın kendi haline bırakıldığında yada doğal bir ekosistem olarak yapabileceği üretimdir. Kentsel alanlarda ekosistemin doğallığı büyük oranda değişmiştir. Böyle alanlarda söz konusu ölçüte göre ekolojik kalitenin ölçülmesi oldukça zordur. Ekolojik kalite belirlenirken baz alınan kriter su olursa nitel ve nicel olarak doğallığına, mineral içeriğine, kirliliğine bakmak gerekmektedir. Bu ölçütü göl, deniz, sulak alan gibi alanların kenarlarında kurulmuş şehirlerde kullanmak oldukça kolaydır. Şehir ortamındaki ekolojik kalitenin ölçülmesinde en fazla tercih edilen ölçüt biyolojik çeşitliliktir. Doğal bitki örtüsündeki türlerin ağırlıklı olarak kullanımına bakarak biyolojik çeşitlilikteki doğala yakın seviye yakalanabilir. Ekolojik kalitenin en rahat ölçülebildiği diğer bir grup ise topraktır.

Topraktaki minerallerin durumu erozyon miktarı, , tuzluluk gibi faktörler toprak kalitesi hakkında müşahas bilgiler verir. Buna ilaveten peyzaj mimarları kent ortamındaki toprak yüzeylerinin kaplanma yada geçirimlilik sınıfına bakmaktadırlar. Geçirimlilik oranı fazla olan bir parkın habitat değeri de fazla olur ve ekolojik kalitesi de iyi durumdadır (Eşbah, 2006).

Peyzaj tasarım ve yönetiminde ekolojik yaklaşımlar; estetik, alana uygunluk, sürdürülebilirlik, yaban hayatı organizasyonu, bitkisel tasarım, , alan misyonu yönetim ve bakım olarak yedi temel başlık bulunmaktadır. Her başlığın altında da önemle üzerinde durulması gereken noktalar ayrıca ifade edilmiştir. Bu noktalar kısaca şöyle ifade edilebilir:

- Ekolojik değeri olan peyzaj estetiğinin öne çıkarılması,
- Mevcut peyzaj karakterinin korunması, doğal gelişime müdahalenin sınırlı olması, doğal görünümün korunması,
- Ekolojik şartlar (topoğrafya, toprak, mikroklima vb.) ile tarihi ve kültürel değerlere uygun tasarım,
- Kentsel ekosistemlerin ve yaban hayatının korunup desteklenmesi,
- Yerel ve geri dönüşümlü, düşük bakım giderleri olan materyaller ile yerel bitki türlerinin kullanımı,
- Mevcut habitatların korunması ve onarımı,
- Biyolojik çeşitliliğin desteklenmesi ve soyu tehlikede olan türlere yaşam ortamı sağlanması,
- Sürdürülebilir, ekolojik yönetim politikalarının kullanımı,
- Alanın doğal yapısıyla bağdaşan, insan doğa etkileşimini arttıracak sosyal ihtiyaçlara uygun aktivitelere yer verilmesi,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı,
- Toplumda çevresel bilincin oluşturulması, ekolojik estetik kavramının geliştirilmesi Alan yönetimi ve bakımında geri dönüşüm uygulamalarına yer verilmesi,
- Enerji tüketimini azaltacak düzenlemeler yapılması, (Korkut vd., 2017).

Ekolojik kriterler açısından parkta biyolojik çeşitlilik ve su yüzeyi bulunmaktadır. Bununla birlikte; yollar, yapılar gibi sert zeminlerin yanı sıra toprak, çim alanlar gibi geçirimli yüzeyler de bulunmaktadır. Park ekolojik kalite kriterlerine göre değerlendirildiğinde; doğal yapının bozulması, çok az yerel bitki türü kullanımı,

yenilenebilir enerji kaynağı kullanılmaması gibi başlıca ekolojik kalite kriterleri açısından uygun olmadığı gözükmektedir.

Üzerinde hayat sürdüğümüz toprağı ve tabiatı korumak, mevcut gücünden en üst düzeyde faydalanmak, geliştirip sonraki kuşakların faydasına sunmak için sürekli bakım denetimini yapmak, kullanım seçeneklerini iyi araştırıp incelemek ve planlı olarak kullanmak gerekmektedir (Başal, 1998).

Modern çağ; insanoğluna bir yandan imkanları, zamanı yeniden kullanım olanağı sunar; diğer yandan insanların çoğunu kent yaşamına bağımlı kılar. Çoğu kentin yeşil alanları yetersiz ve sağlıksızdır ve ekolojik düzeni bozulmuştur. İnsanların bu kent hayatı içerisinde artan rekreasyonel istekleri, kent içinde yer alan ulaşımı kolay yeşil alanların değerini artırmış olup, yeşil alanların yoğun kent hayatında kaçınılmaz öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Şehirlerdeki yeşil bölgeler kenti mikroklimatik ve ekolojik yönden pozitif etkiler. Yeşil alanların çevre kirliliği hususunda etkileri bulunmaktadır. Bitkiler; toprağı, suyu korur ve hayavan türlerine yaşam alanı meydana getirmektedir.

Yeşil alanlar kentlerde doğal habitatlar ve sağlıklı çevreler oluşturmaktadır. Şehirlerde yaşayan insanların tabiat özlemi planlı yeşil alanlarla giderilmeye çalışılmaktadır. Aynı zamanda kent hayatının olumsuz özelliklerini de maskelemektedir. Bu bakımdan yeşil alanlar kent makroformu ve hayatı için oldukça önem taşımaktadır (Özdemir, 2009).

Giderek artmakta olan endüstriyel tesisler, motorlu taşıtlar ve konutlardan çıkan gazlar kent havasını kirletmektedir. Kirlenen havayı; zararlı gazlardan , tozlardan yeşil alanlar temizlemektedir. Kente temiz hava ve ışık sağlar, hava akımına imkân tanır. Gürültüyü dağıtıp içeriye çekmektedir (Bahar, 2002).

Kültür Park'ta toplam alanın yaklaşık % 10'unu oluşturan 17,000 m^2'lik bir biyolojik arıtmalı gölet bulunmaktadır. Gölette ışıklı su gösterileriyle birlikte suyun akustik özelliğinden de faydalanılmaktadır. Bazı bölümlerde kaskatlardan oluşan bu gölet kendi kendini temizleyebilir şekilde tesis edilmiştir. Parkta bulunan yeşil alan miktarı ve biyolojik gölet kentsel yoğunluğun yaşandığı Elazığ'da insanları doğaya yaklaştırmak açısından başarılı bir düşünce olduğu gibi, ekolojik faaliyetlere yer verilmemesi ve sadece ticari amaçlı işletmelerin yer alması bu parkın ekolojik faaliyetler yönünden kullanımını sınırlandırmaktadır. İlerleyen yıllarda bu parkın

kullanım faaliyetlerinin değişim düşüncesine yer verilmemiş olup alternatif faaliyetler için bir düşünce geliştirilmediğini görmek mümkündür.

İnsanların yoğun kent hayatı içerisinde ihtiyaç duyduğu rekreatif istekler mekânların kullanıcılara sunduğu imkanların çeşitliliği ile giderilmektedir. Günümüzde alışılmış kent çizgileri ile yapılan gerek kent parkları gerek ise bölge parkları çoğu zaman ekolojik kalite kriterlerinden yoksun olmaktadır. Bu çalışmanın ana materyalini oluşturan ve kentin merkezinde yer alan Kültür Park bunun bir örneği olarak nitelendirilebilir. İnsanların rekreatif ihtiyaçlarının sadece ağaç ve yeşil alanlardan oluşmadığını bilmek, proje tasarımcılarının yapacakları doğru planlamalar için oldukça önemli bir nokta oluşturmaktadır.

Park alanında kullanılan bitkilere bakıldığı zaman yerel bitkiler çok tercih edilmemiş olup egzotik peyzaj süs bitkilerine ağırlık verilmiştir. Park içerisinde bölge iklimine uygun bitki türleri seçilmiş olup kurakçıl bitki kullanılmamıştır. Park yeşil alanlarının sulanması tam otomatik ayarlı sulama sistemi ile yapılmaktadır. Park içerisindeki ahşap kaplama ve yer döşeme taşları orta kalite kullanılmış olup özellikle ahşap imalatlarda deformasyonlar meydana gelmektedir. Park içerisine araç girişi olmayıp en yakın araç girişleri otoparklara kadar yapılabilmektedir. Alan içerisinde bisiklet rahatlıkla kullanılabilmektedir. Parkta malçlama uygulaması yapılmamaktadır. Elazığ iline ekolojik açıdan sayısız katkısı bulunan Kültür Parkı'nda çöp kutularında toplanan atıklar da alanın dışında toplama noktalarında toplanarak geri dönüşüme kazandırılmaktadır. Alanın yakınında tesis edilmiş olan bu depolar sayesinde sürdürülebilir katı atık yönetimi de yapılmaktadır.

4.4.1.8. Bakım ve yönetim

Park alanlarının güvenliği, parkın konforunun ve imajının kullanıcılar tarafından algılanması ve benimsenmesinde önemli bir yere sahiptir. Güvenlik park çevresinde başlar. Alan üzerinde denetimin sağlandığını görmek, kötü bir durumun ortaya çıkmasında çevreden destek alınabileceğini hissetmek o yerin güvenilir olduğunu insanlara hissettirir.

Parkın tüm işletme ve bakım işlerini Elazığ Belediyesi'nin alt şirketi olan EBUAŞ (Elazığ Belediyesi Ulaştırma Anonim Şirketi) yürütmektedir. Kültür Park'ta toplam 150 çalışan bulunmaktadır. Bunların 38 adedi güvenlik hizmeti, 97 kişi mekân

işletmelerinde, 15 kişi ise bahçe bakım ve çöp toplama hizmeti vermektedir. Yaz aylarında yoğun kullanım sebebi ile park bahçe birimi çalışan sayısını yoğunluk durumuna göre artırmaktadır (EBUAŞ, 2018).

Parka genel anlamıyla bakıldığı zaman bakımlı ve güvenilir durumdadır. Park içerisinde zamanla çevresel ve doğal yollar ile meydana gelen canlı materyallerin bozulması ve deformasyonu için yenileme çalışmaları zayıf bir durumdadır. Park içerisinde göze batan ya da zaman içerisinde meydana gelmiş bir vandalizm eylemi gözükmemektedir. Parkın aydınlatmasının güvenli ve yeterli olması sebebiyle insanlar gece vakitlerinde de rahatlıkla bu parkta zaman geçirebilmektedirler. Parkta geçirimli zeminlerin neredeyse tamamını oluşturan çim alanların bir kısmının bakımsız olduğu görülmektedir. Parkta kullanılan ağaçların dikim sonrası herek işlemlerinin sağlam yapılmamasından ötürü ağaçların bir kısmında eğilmeler meydana gelmiş olmasına rağmen herhangi bir önlem alınmamıştır.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Konumu ve çevresel ilişkileri, ulaşım durumları, alan kullanımları, bitkisel durumları, içerdiği kentsel donatılar ile güvenlik ve bakım durumları olarak belirlenen tasarım kriterlere göre incelenen Elazığ Kültür Parkı örneğinden hareketle; kent parklarının konumları ve çevresel ilişkilerinin parkı kullanım yoğunluğu üzerimde etkili olduğu, parka ulaşımın kent merkezine yürüyüş mesafesinde olması ya da farklı toplu taşıma araçlarıyla ulaşımın desteklenmesinin kullanıcı sayısını arttırdığı görülmektedir. Elazığ kent merkezine 2 km mesafede konut alanları kamu kuruluşları, spor alanları ve hastanelerin yakın çevresinde tesis edilmiş olan kültür park kentin dokusuna ve kimliğine katkıda bulunurken aynı zamanda yeşil alan miktarına da önemli ölçüde artırmıştır. Ayrıca kentin ana arterli üzerinde bulunan kültür park erişilebilir bir konumdadır. Ana sirkülasyonu oluşturan mekânın merkezi konumunda yer alan amfide kesişmektedir. Bu şekilde insanlar istemsizde olsa amfiye yönlendirilmektedir. Ayrıca yüksek duvarlardan oluşan amfiler sirkülasyonu bu noktada sekteye uğratmaktadır. Park içerisindeki alanların büyüklüğü sırasıyla, yeşil alan>sert zemin>su yüzeyidir. Bitkisel tasarım, kent iklimine uyum sağlayacak bitkilerin kullanımı yanında estetik, görsel ve fonksiyonel yönlerden de uygun bitkilerin seçilmesini ve uygun kompozisyonlar oluşturulmasını sağlamalıdır. Kent parklarında kullanılacak kentsel donatılar kent ve parkın kimliğine uygun, anlatım bütünlüğü sağlayacak şekilde birbirleriyle uyumlu, estetik ve fonksiyonel, ergonomik ölçülere uygun olmalı ve en önemlisi park içerisinde doğru konumlandırılmalıdırlar. Park alanının bitkisel tasarım çalışmalarında ağaç, ağaççık, çalı, mevsimlik ve yerörtücü gibi bitkiler kullanılmıştır. Ayrıca alanın bitkilendirilmesinde yaprağını döken ve dökmeyen bitkilerin birlikte kullanılmasıyla çeşitli bitkisel tasarımlarda yapılmıştır. Yol boyunca kullanılan alle ağaçları ile ana sirkülasyon hatları belirgin hale getirilmiştir. Parkların kullanım durumlarından en önemli bir başka nokta ise bakım ve güvenliktir. Bitkisel peyzaj alanlarının periyodik bakımı parkın, görüntüsünü ve kullanıcıların bakış açısını ve bu sayede kullanıcıların artmasını sağlamaktadır. Park alanı için hazırlanan plantasyon proje listesi ekte Çizelge 5.'de verilmiş olup uygulama sırasında projedeki bitkilerin çoğunun kullanılmadığı gözlenmiştir.

Kent parkları, kentin yaşam kalitesini olumlu yönde etkileyen, kenti yaşam alanı olarak kılan, kentin karakter ve imajına olumlu katkıda bulunan, rekreasyonel kullanım potansiyeli yüksek, estetik ve ekolojik dengenin kentsel yaşam ile bağlantısının kurulmasını sağlayan açık-yeşil alanlar içerisinde öne çıkan mekânlardır. Parkta bitki çeşitliliği ile birlikte görsel canlılık da katan su yüzeyleri bulunmaktadır. Fakat, doğal yapının bozulması, çok az yerel bitki türü kullanımı, yenilenebilir enerji kaynağı kullanılmaması gibi başlıca ekolojik kalite kriterleri açısından uygun olmadığı gözükmektedir. Yoğun kent hayatında önemli işlevleri bulunan kent parkları, belirtilen peyzaj tasarım kriterleri göz önünde bulundurularak, ön analizler yapılarak, katılımcı yöntemler çerçevesinde, uluslararası yarışmalar ile kaliteli uygulamalar oluşturulmalı ve gerekli bakım çalışmaları ile etkin sürdürülebilir kullanımın sağlanmasına önem verilmelidir.

Kent parkları kentlinin ve kentin geçmişini yansıtan, bugününe ışık tutan tarihsel simgelerdir ve geçmişle bugün arasında bir köprü görevi üstlenmişlerdir. Parklar, tarihsel süreçler içerisinde ne kadar değişime uğramış olsalar da kent ve kentte yaşayanlar için önemli olan, parkların tarihi dokuları korunarak, çağın gereklerine uygun bir şekilde yenilenmeleridir. Böylece parklar sahip oldukları işlevleri yerine getirerek kentsel yaşam kalitesinin yükselmesini sağlayacaklardır.

Park alanları içerisinde kullanılan ürünler, yollar, bitkisel tasarım ve tüm mimari yapılar parkın kalitesini ve gelecek nesiller için de kullanılabilirliği ve kalitesi açısından önemlidir. Parkların sahip olduğu konsept ve kullanıcı kitlesine göre malzeme seçimi ve tasarımların yapılması bir parkın varlığını ortaya koyan önemli etkenlerden biridir. Alan içerisinde bulunan donatı elemanlarının ve rekreatif ihtiyaçların giderilmesi açısından konumlandırılmış donatılar parkın kullanılabilirliğini ve işlevini artırmaktadır. Her yaşta birey ve engellilerin de faydalanabildiği bu parkta her kesimden insana hitap edilmektedir. Park içerisinde bulunan biyolojik gölet parkın ekolojik işlevini artırdığı ve kent parklarının vazgeçilmezi olan su öğesi kullanımı alan içerisinde her noktadan kullanımı sağlanmıştır. Gölet çevresinde özellikle çalı, yer örtücü ve mevsimlik türlerden oluşan görsel etkisi fazla ve birbiriyle uyumlu bitkisel kompozisyonlara yer verilmelidir. Parkta kullanılan malzeme ve tasarım ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda; parktaki bazı tasarım yaklaşımları dışında genel olarak tasarım ilkelerine uyduğu görülmektedir. Park içerisinde bakım ve yönetim noktasında yeterli sayıda personel olmamasından kaynaklı bakım hataları zaman içerisinde artırılacak

personel sayısı ile giderilebilir. Park alanı içerisinde ekolojik görüntüyü bozabilecek malzemelerin kullanımı ve bitkisel uygulamaların yapılması bu alan için uygun değildir. Parklarda yeterli sayıda güvenlik personelinin bulunması, bu sayede güvenliksiz alanların bulunmaması ve aktivite alanlarının etkin kullanımının sağlanması, gece kullanımı için gerekli aydınlatma sağlanması, özel bitkisel düzenlemelerin yapılması gibi birçok konu parkın imajı ve kullanıcı sayısında doğrudan etki etmektedir.

Parkın aydınlatmasının güvenli ve yeterli olması sebebiyle insanlar gece vakitlerinde de rahatlıkla bu parkta zaman geçirebilmektedirler. Parkta Elazığ Belediyesinin alt şirketi olan EBUAŞ bünyesinde 150 kişi ile bahçe bakım, çöp toplama, mekân işleme ve güvenlik hizmeti verilmektedir.

5.2. Öneriler

Kent parkı tasarım çalışmalarında yukarıda da belirtildiği üzere dikkat edilmesi gereken bir takım tasarım ilkeleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda bir parkta giriş mekânı insanları parka davet edecek nitelikte olmalı bu doğrultuda bitkilendirilmelidir. Bitki türlerinin görkemli, etkileyici, renkli dikkat çekici özellikte olmaları gerektiği kaçınılmaz bir gerçektir. Örneğin, sütun formlu her dem yeşil bitkilerin soliter olarak kullanımın artırılması ve giriş kısımlarında kullanılması gerekmektedir. *Cupressus spp., Picea pungens* 'Glauca', *Taxus baccata* 'Fastigiata', *Taxus baccata* 'Fastigiata Aurea' ve diğer dekoratif bitkilerin özel mekânlar için kullanımının artırılması gerekmektedir. Gölet çevresi için uygun *Cortaderia selloana*, *Carex testacea*, *Phalaris spp*., *Cyperus longus*, *İris versicolor*, *Typha latifolia* gibi bitkiler hem çevresi hem de gölet içerisindeki uygun alanlarda kullanılarak biyolojik göletin amacına daha uygun olması ve kullanıcılara daha doğal görüntülerin sunması açısında önemli bir noktadır. Park içerisinde bulunan ve genişliği en fazla bir metre olan alanlar sık çalı ile bitkilendirilmesi ve bu sayede dar alanda ki bakımsızlıktan kaynaklanan kötü görüntülerin kaybolması açısından önemlidir. Parkta uygun alanlara koku veren bitkilerin kullanımının artırılması uygundur.

Oturma alanları, insanların kendilerini rahat ve güvende hissedecekleri, aynı zamanda birbirleriyle rahatça iletişim sağlayabilecekleri mekânlar olabilecek şekilde bitkilendirilmeli ve bu bitkilendirme sayesinde oturma alanları mekân tanımına sahip olmalıdır. Oturma mekânlarında insanlara zevk veren, dinlendiren, görsel çekiciliği

olan, rüzgârdan ve güneşten koruma sağlayan bitkilerin kullanılması gerektiği görülmüştür. Park alanında gölgeleme donatılarının kullanılmamasına karşın oturma alanları çelik konstrüksiyon ve sarılıcı bitkiler aracılığı ile sağlanabilir. Büyük yeşil alanlar içerisinde doğal form şekilli alanlar tahsis edilerek kaya bahçesi kullanımı yapılmalı ve yer örtücü bitkilere yer verilmelidir. Yürüyüş yollarında yapım veya sonrasında meydana gelen imalat bozuklukları tamirat yapılarak düzenlenmelidir. Oturma duvarları ve mini tribünler beton görüntüsünden kurtarabilmek için traverten, bazalt, andezit, ahşap malzemeler kullanılarak bu kötü görüntü giderilmesi önerilebilir. Park için gerekli güvenlik görevlisi ve park alanında bakım ve yenileme çalışmalarının takibi için en az bir peyzaj mimarının görev alması gerekmektedir.

Parklar insanların kent hayatı içindeki dinlenme ve iletişim evleridir. Parkların amacına uygun tasarımı yapılıp, bakımına gerekli önem verildiği sürece insanların kullanım noktası olmaya devam edecektir. Park alanlarında doğru uygulama ve bakım için uzman peyzaj mimarlarından mutlaka destek alınmalıdır.

KAYNAKLAR

Anonim, 2015, Türkiye Mülki İdare Haritaları 2[online], http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari2.html [Ziyaret Tarihi: 17 Ağustos 2018]. Anonim,

2017a, https://www.nufusu.com/il/elazig-nufusu [Ziyaret Tarihi: 21 Ağustos 2018].

Anonim 2017b. http://elazigkulturturizm.gov.tr/TR,187348/sehir-merkezi.html [Ziyaret Tarihi: 15 Eylül 2018].

Anonim 2017c. http://www.plantdergisi.com/haber--elazig-kultur-park--2500.html [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2017d. http://www.istanbulhaber.com.tr/elazig-belediyesi-evlendirme-memurlugu-tasindi-haber-574198.html [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2018a. http://web.firat.edu.tr/cografya/eg/dogal.html [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2018b. http://www.bilx.net/form/turkiye-illeri/elazig-ili-tarihi-ve-elazig-sehri-hakkinda-bilgiler/ [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2018c. http://elazigkulturturizm.gov.tr/TR,58556/mimari.html [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2018d. http://www.bilx.net/form/turkiye-illeri/elazig-ili-tarihi-ve-elazig-sehri-hakkinda-bilgiler/ [Ziyaret Tarihi: 17 Eylül 2018].

Anonim 2018e. https://www.elazig.bel.tr/galeri.php?id=230 [Ziyaret Tarihi: 19 Eylül 2018].

Anonim 2018f. Elazığ Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2018

Akdemir, İ.O., Çağlıyan, A. ve Dağlı, D, 2015, Kentsel Planlamada Coğrafi Bilgi: Elazığ Uygulaması, *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, Cilt: II, Sayı:1, 53-76.

Aksoy, Y, 2015, İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Bahar, E. (2002). "Edirne İli Merkez İlçe Yeşil Alan Sisteminin Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Yönünden İrdelenmesi." Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi Cilt:3 s.47-59.

Başal, M. (1998). "Doğalgaz-Yapracık Tesisleri Alan Kullanım Planlaması." Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayın(1104).

Bayraktar, A. (1973). İzmir Şehrinin İmarında Peyzaj Mimarisi İle İlgili Problemler ve Prensiplerin Tespiti, Birlik Matbaası.

Boyacı, E. (2010). "Ülkemizde Kent Parkı İşlevlerini Belirleyen Etmenler." Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 19-21

Coşar, Y. (2015). "Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi." Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi 25(2): 226-240.

Çakcı, I. and H. Çelem (2009). "Kent Parklarında Görsel Peyzaj Algısının Değerlendirilmesi." Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Bilimleri Dergisi 88-95

Çınar Altınçekiç, S, 1997, Kentsel Alanlarda Mekân Organizasyonu ve Beyazıt Çevresinin İrdelenmesi, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, Cilt:47, Sayı:2 201-228.

Dil, M. (2004). "İstanbul'un Yeşil Alan Sisteminin, Planlama Kriterleri Açısından İrdelenmesi." İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi

Emür, S. H. and D. Onsekiz (2007). "Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi-Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi." Erciyes Üniversitesi SBE Dergisi Sayı: 22.

Eşbah, H. (2006). "Aydın'da Kent Parklarinin Bazi Ekolojik Kalite Kriterleri Yönünden Irdelenmesi." Ekoloji 15(58): 42-48.

Gold, S. M. (1980). "Recreation Planning and Design." Mc Graw Hill. U.S.A.

Gül, A. and V. Küçük (2001). "Kentsel Açik-Yeşil Alanlar Ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi." Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 27-48 Isparta.

Gündoğdu, S. (2003). "Tarihi Süreç İçinde Kültür Parklar ve Bursa Örneği " Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Kaplan, H. and Ö. Kaya (2002). "Askı-Geçit Sistemi: Kent Merkezinde Güvenlikli Ulaşım Mekânlarının Düzenlenmesindeki Yeri." Uluslararası Trafik Ve Yol Güvenliği Kongresi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Kart, N. (2002). "Emirgan Parkı'nda Kullanıcıların Memnuniyet Derecelerinin Değerlendirilmesi." İ. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Kart, N. (2005). "Emirgan Parkında Kullanıcıların Memnuniyet Derecelerinin Değerlendirilmesi." Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University| İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 55(1): 185-208.

Kızılaslan, S. (2007). "Trabzon Kenti Park Ve Bahçelerinin Peyzaj Tasarım Kriterleri Açısından İncelenmesi." Yüksek Lisans Tezi Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Korkut, A., T. Kiper and T. Ü. Topal (2017). "Kentsel Peyzaj Tasarımda Ekolojik Yaklaşımlar." Artium 5(1): 14-26.

Kuter, N. (2007). "Çankırı Kenti Açık ve Yeşil Alan Varlığı İçinde Tarihi Kent Merkezinin Kentsel Peyzaj Tasarımı Açısından Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi." Fen Bilimleri Enstitüsü.

Lynch, K. (1981). A Theory of Good City Form, Massachusetts Institute of Technology, USA., MIT press.

Nasuh, D. (1993). "Kent Parklarının Nitelikleri ve Ankara Örneğinde İrdelenmesi." Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Doktora Tezi, Ankara.

Onsekiz, D. (2009). "Melikgazi İlçesinde Parkların Sınıflandırılması Ve Kullanım Varlığı Analizi." Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1(27): 95-125.

Özdemir, A. (2009). "Katılımcı Kentli Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü: Ankara Kent Parkları Örneği." Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 144-153

Özdingiş, N. (2007). "İstanbul Kent Parklarının Bedensel Özürlüler Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma." Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programı

Özkır, A. (2007). "Kent Parkları Yönetim Modelinin Geliştirilmesi." Doktora Tezi Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı.

Polat, A. T. (2001). "Kent Parkı Kavramı ve Konya İçin Örnek Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi." Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Polat, A. T. and S. Önder (2004). "Kent Parkı Kavramı ve Konya Kenti İçin Bir Kent Parkı Örneği." Selçuk Tarım Bilimleri Dergisi 18(34): 76-86.

Sarıkaya, M. (2007). "Göksu Parkı'nın (Eryaman-Ankara) Mevcut Kullanımı ve Kullanıcı Beklentilerinin İrdelenmesi,." A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Şengün, M. T. and Ö. Üstündağ (2009). "Elazığ Şehir Merkezinde Yeşil Alan Kullanımlarının Dağılımına Coğrafi Bir Bakış." Doğu Coğrafya Dergisi 14(22).

Şişman, E. E. and L. Yetim (2004). "Tekirdağ Kentinde Donatı Elemanlarının Peyzaj Mimarlığı Açısından İrdelenmesi." Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi 43-51.

Tanrıverdi, F. (1987). Peyzaj mimarlığı: "Bahçe Sanatının Temel İlkeleri ve Uygulama Metodları." Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Erzurum.

Tonbul, S., Özdemir, M.A., Günek, H. ve Karadoğan, S. (2018). Elazığ Çevresinin Doğal Ortam Özellikleri. http://web.firat.edu.tr/cografya/eg/dogal.html [Ziyaret Tarihi: 17 Ağustos 2018].

Tosun, E. K. (2013). "Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi." Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 32(1): 215-237.

Türksever, A. (2001). Türkiye'de Büyük Şehir Alanlarında Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yöntem Denemesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.

Üstündağ, Ö., S. Devecioğlu ve E. Akarsu (2011). Spor ve Rekreasyon Alanlarının Şehir Planlamasındaki Yeri ve Önemi. 6th International Advanced Technologies Symposium (IATS'11), Elazığ, Turkey.

Yücel, G. (2006). "Kamusal Açık Mekânlarda Donatı Elemanlarının Kullanımı." Ege Mimarlık 4: 26-29.

Yücel, G. F. and A. C. Yıldızcı (2010). "Kent Parkları İle İlgili Kalite Kriterlerinin Oluşturulması." İTÜDERGİSİ/a 5(2).

Zaitzevsky, C. (1982). Frederick Law Olmsted and the Boston Park System, Belknap Press Boston, MA.

EKLER

İĞNE YAPRAKLI AĞAÇ VE AĞAÇCIKLAR / İBRELİ BİTKİLER						
S.NO	LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI	G.ÇEV	(EN AZ) BOY(cm)	KAB	ADET
1	Abies bormülleriana	Batı Karadeniz göknarı	-	300	Saksı	13
2	Abies nordmanniana	Doğu Karadeniz göknarı	-	300	Saksı	5
3	Abies concolor	Gümüşi göknar	-	300	Saksı	5
4	Abies pinsapo	İspanyol göknarı	-	300	Saksı	6
5	Calocedrus decurrens	Kaliforniya Su sediri	-	250	Saksı	7
6	Cedrus atlantica glauca	Mavi atlantik sediri	-	300	Saksı	211
7	Cedrus atlantica	Atlantik sediri	-	250	Saksı	152
8	Cedrus brevifolia	Kıbrıs sediri	-	250	Saksı	14
9	Cedrus libani	Lübnan sediri	-	300	Saksı	219
10	Cedrus deodora	Himalya sediri	-	250	Saksı	128
11	Cedrus deodora pendula	Himalya sediri	-	250	Saksı	27
12	Chamaecyparis lawsoniana	Lawson yalancı servisi	-	175	Saksı	15
13	Cupressus arizonica	Arizona servisi	-	250	Saksı	9
14	Cupressus arizonica glauca	Mavi arizona servisi	-	250	Saksı	131
15	Cupressus goveniana	Kokulu servi	-	250	Saksı	12
16	Cupressus macrocarpa	Monteri servisi	-	300	Saksı	31
17	Cupressus mac. Goldcrest	Servi	-	300	Saksı	22
18	Cupressus sempervirens	Akdeniz servisi	-	250	Saksı	21
19	Cupressus sempervirens 'Stricta'	Sütun servi	-	250	Saksı	113
20	Ginkgo biloba	Ginko - Mabet ağacı	-	175 - 200	Saksı	15
21	Picea excelsa	Ladin	-	250	Saksı	85
22	Picea excelsa maxwelli	Bodur ladin	-	100	Saksı	39
23	Picea Orientalis	Doğu ladini	-	250	Saksı	40
24	Picea pungens	Ladin	-	250	Saksı	42
25	Picea pungens var. glauca	Mavi ladin	-	250	Saksı	37
26	Picea pungens 'Glauca hoops	Gümüş yapraklı mavi ladin		200	Saksı	47
27	Pinus brutia	Kızıl çam	-	250	Saksı	11
28	Pinus excelsa	Himalaya çamı	-	250	Saksı	11
29	Pinus mugo	Dağ çamı	-	100	Saksı	88
30	Pinus mugo var. pumilio	Bodur çam	-	100	Saksı	6
31	Pinus silvestris	Sarı çam	-	250	Saksı	16
32	Pinus nigra	Kara çam	-	200	Saksı	80
33	Taxus baccata	Porsuk	-	200	Saksı	11
34	Taxus baccata fastigiata	Porsuk	-	200	Saksı	6
35	Taxus baccata konik	Konik porsuk	-	100 - 150	Saksı	19
36	Cupressocyparis leylandii	Melez servi (Leylandii)	-	200	Saksı	1755
İBRELİ BİTKİLER TOPLAMI						3448

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

YAPRAĞINI DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇCIKLAR							
	S.NO	LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI	G.ÇEV	EN AZ BOY(cm)	KAB	ADET
	37	Acer buergerianum	Üç dişli akçaağaç	12-14	300	Saksı	4
	38	Acer campestre	Sahra akçaağacı	12-14	300	Saksı	136
	39	Acer cappadocicum	Beşparmak akçaağacı	12-14	300	Saksı	4
	40	Acer forrestii	Forrest akçaağacı	12-14	300	Saksı	5
	41	Acer negundo	Dişbudak yap. akçaağaç	12-14	400	Saksı	104
	42	Acer negundo 'Flamingo'	Flamingo akçaağacı	8-10	120	Saksı	2
	43	Acer palmatum atropurpureum	Alev akçaağaç	6- 8	120	Saksı	10
	44	Acer palmatum 'Stella Rossa'	Alev akçaağaç	6- 8	50	Saksı	10
	45	Acer platanoides	Çınar yapraklı akçaağaç	8-10	350	Saksı	298
	46	Acer platanoides "Crimson King"	Bordo yapraklı akçaağaç	14-16	300	Saksı	41
	47	Acer platanoides "Lorbergii"	Beş parçalı çınar yapraklı akçaağaç	6- 8	120	Saksı	2
	48	Acer pseudoplatanus	Yalancı çınar yapraklı akçaağaç	12-14	300	Saksı	65
	49	Acer pseudoplatanus var. atropurpurea	Kırmızı yalancı çınar yapraklı akçaağaç	12-14	300	Saksı	14
	50	Acer rubrum	Kırmızı akçaağaç	12-14	300	Saksı	5
	51	Acer saccharum	Akçaağaç	8-10	250	Saksı	21
	52	Acer tataricum	Tatar akçaağacı	6- 8	120	Saksı	2
	53	Aesculus carnea	Kırmızı çiçekli atkestanesi	10-12	250	Saksı	13
	54	Aesculus hippocastanum	Beyaz çiçekli atkestanesi	12-14	250	Saksı	14
	55	Aesculus lutea	Sarı çiçekli atkestanesi	8-10	250	Saksı	6
	56	Aesculus pavia	Kırmızı çiçekli atkestanesi	8-10	250	Saksı	3
	57	Albizzia julibrissin	Gülibrişim	8-10	250	Saksı	2
	58	Alnus glutinosa	Kızılağaç	8-10	250	Saksı	1
	59	Betula alba "Atropurpurea"	Kırmızı yapraklı ak huş	8-10	250	Saksı	9
	60	Betula alba youngii	Huş	8-10	250	Saksı	28
	61	Betula pendula	Sarkık huş	8-10	250	Saksı	44
	62	Betula medwediewii	Kızılağaç yapraklı huş	8-10	250	Saksı	5
	63	Betula verrucosa	Huş	8-10	250	Saksı	50
	64	Carpinus betulus "Fastigiata"	Sütun formlu huş yapraklı gürgen	8-10	150	Saksı	5
	65	Carpinus orientalis	Doğu gürgeni	8-10	250	Saksı	2
	66	Castanea sativa	Anadolu kestanesi	8-10	250	Saksı	2
	67	Catalpa bignonoides	Katalpa	12-14	250	Saksı	5
	68	Catalpa bungei	Top katalpa	12-14	200-250	Saksı	97
	69	Celtis australis	Çitlenbig	8-10	150	Saksı	2
	70	Cerasus avium	Kiraz	12-14	250	Saksı	4
	71	Cercis siliquastrum	Erguvan	12-14	250	Saksı	76
	72	Crataegus crus-galli	Beyaz çiçekli alıç	8-10	150	Saksı	3
	73	Crataegus monogyna	Beyaz çiçekli alıç	8-10	150	Saksı	10
	74	Crataegus oxyacantha	Pembe çiçekli alıç	8-10	150	Saksı	13
	75	Crataegus mollis	Tüylü alıç	8-10	150	Saksı	2
	76	Cydonia oblonga	Ayva	8-10	150	Saksı	2
	77	Elaeagnus angustifolia	İğde	10-12	250	Saksı	11
	78	Eleagnus pungens "Maculata Aurea"	Süs iğdesi	6- 8	120	Saksı	11
	79	Eleagnus x ebbingei	Alacalı iğde- Melez kuş iğdesi	6- 8	120	Saksı	8
	80	Ficus carica	İncir	10-12	200	Saksı	3
	81	Fraxinus americana	Dişbudak	14-16	300	Saksı	75
	82	Fraxinus excelsior	Dişbudak	14-16	300	Saksı	46
	83	Fraxinus ornus	Çiçekli dişbudak	8-10	200	Saksı	8
	84	Gleditsia triacanthos	Gladiçya	10-12	300	Saksı	5
	85	İlex aquifolium	Çoban püskülü	6- 8	120	Saksı	3

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

86	Juglans regia	Ceviz	10-12	300	Saksı	2
87	Koelreuteria paniculata	Güvey kandili	8-10	200	Saksı	4
88	Lagerstroemia indica	Oya Ağacı	10-12	200	Saksı	125
89	Liquidamber orientalis	Anadolu sığla ağacı Amber ağacı -Günlük ağacı	10-12	200	Saksı	1
90	Liquidamber styraciflua	Amerikan sığla ağacı	10-12	200	Saksı	1
91	Liriedendron tulipifera	Lale ağacı	10-12	200	Saksı	2
92	Magnolia grandiflora	Büyük çiçekli manolya	10-12	200	Saksı	1
93	Magnolia soulengiana	Yaprağını döken manolya	10-12	200	Saksı	1
94	Malus domestica	Elma	8-10	200	Saksı	3
95	Malus floribunda	Süs elması	8-10	200	Saksı	60
96	Malus sylvestris	Yabani elma	8-10	200	Saksı	2
97	Morus alba	Ak dut	8-10	200	Saksı	2
98	Morus nigra "pendula"	Ters dut	8-10	125	Saksı	22
99	Platanus acerifolia	Akçaağaç yapraklı çınar	14-16	300	Saksı	30
100	Platanus orientalis	Doğu çınarı	14-16	300	Saksı	106
101	Platanus occidentalis	Batı çınarı	10-12	300	Saksı	5
102	Populus alba	Ak kavak	10-12	300	Saksı	4
103	Prunus amygdalus	Badem	8-10	250	Saksı	3
104	Prunus armeniaca	Kayısı	8-10	250	Saksı	3
105	Prunus cerasifera vr. "pis. nig."	Süs eriği	10-12	250	Saksı	254
106	Prunus avium	Kiraz	8-10	250	Saksı	3
107	Prunus cerasus	Vişne	8-10	250	Saksı	3
108	Prunus divaricata	Yunus eriği	8-10	250	Saksı	2
109	Prunus dulcis	Badem	8-10	250	Saksı	2
110	Prunus serrulata"Kanzan"	Süs kirazı	8-10	250	Saksı	24
111	Prunus mahalep	Mahlep	8-10	250	Saksı	2
112	Prunus persica	Şeftali	8-10	250	Saksı	1
113	Prunus sativa	Erik	8-10	250	Saksı	3
114	Prunus serrulata shidare sakkura	Süs kirazı	10-12	250	Saksı	29
115	Punica granatum	Süs narı	8-10	125	Saksı	3
116	Quercus coccinea	Kermes meşesi	10-12	250	Saksı	1
117	Quercus frainetto	Macar meşesi	10-12	250	Saksı	1
118	Quercus ilex	Pırnal meşesi	10-12	250	Saksı	2
119	Quercus libani	Lübnan meşesi	10-12	250	Saksı	1
120	Quercus pedunculata	Saplı meşe	10-12	250	Saksı	1
121	Quercus pedunculata var. fastigiata	Sütun formlu saplı meşe	10-12	250	Saksı	1
122	Quercus petrea	Sapsız meşe	10-12	250	Saksı	1
123	Quercus pubescens	Tüylü meşe	10-12	250	Saksı	1
124	Quercus robur	Saplı meşe	10-12	300	Saksı	10
125	Quercus rubra	Kırmızı american meşesi	10-12	300	Saksı	4
126	Robinia hispida	Kırmızı çiçekli akasya	12-14	300	Saksı	73
127	Robinia pseudoacacia	Akasya	10-12	300	Saksı	9
128	Robinia pseudoacacia "Umbraculifera"	Top akasya	12-14	300	Saksı	91
129	Salix alba	Ak söğüt	12-14	300	Saksı	5
130	Salix babylonica	Salkım söğüt	14-16	300	Saksı	5
131	Salix caprea	Keçi söğüdü	12-14	200	Saksı	21
132	Salix caprea "Pendula"	Sarkık formlu keçi söğüdü	12-14	200	Saksı	7
133	Salix matsudana	Türbişon Söğüdü	12-14	200	Saksı	5
134	Sophora japonica	Sofora	12-14	300	Saksı	3
135	Tilia argentea	Gümüşi ıhlamur	12-14	300	Saksı	4
136	Tilia cordata	Yürek yapraklı ıhlamur	12-14	300	Saksı	8
137	Tilia europaea	Melez ıhlamur	12-14	300	Saksı	3
138	Tilia platyphyllos	Büyük yapraklı ıhlamur	12-14	300	Saksı	3
139	Tilia rubra	Kafkas ıhlamuru	12-14	300	Saksı	3
140	Tilia tomentosa	Gümişi yapraklı ıhlamur	12-14	300	Saksı	80
141	Ulmus campestris	Ova karaağacı	10-12	250	Saksı	3
142	Ulmus glabra	Dağ karaağacı	10-12	250	Saksı	2
143	Ulmus laevis	Hercai karaağaç	10-12	250	Saksı	2
YAPRAĞINI DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR TOPLAMI						2347

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

AĞACCIK VE ÇALILAR

S.NO	LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI	EN AZ BOY(cm)	EN AZ DAL SAY.	KAB	ADET
144	Abelia floribundo	Abelya	80 - 100	2*3	B. poşet	70
145	Baccharis halimifolia	Zahra	80 - 100	2*3	Saksı	4
146	Berberis darwinii		80 - 100	2*3	B. poşet	60
147	Berberis julianae	Çin kadıntuzluğu	80 - 100	2*3	B. poşet	75
148	Berberis thunbergii	Kadıntuzluğu	80 - 100	2*3	B. poşet	202
149	Berberis thunbergii var. atropurpurea	Kırmızı yapraklı kadıntuzluğu	60 - 80	2*3	B. poşet	1090
150	Berberis vulgaris	Adi kadıntuzluğu	80 - 100	2*3	B. poşet	91
151	Berberis veitchii	Herdemyeşil berberis	80 - 100	2*3	B. poşet	35
152	Buxus sempervires	Adi şimşir	R10-15	-	Saksı	238
153	Buxus rotundifolia (top)	Top şimşir	R40-50	-	Saksı	8
154	Buddleia davidii	Kelebek çalısı	80-100	2*3	B. poşet	105
155	Cornus alba	Süs kızılcığı	60 - 80	2*3	B. poşet	102
156	Cornus alba sibirica	Süs kızılcığı	60 - 80	2*3	B. poşet	248
157	Cornus florida	Florida kızılcığı	60 - 80	2*3	B. poşet	90
158	Cornus stolonifera "Flaviramea"	Koyu sarı gövdeli kızılcık	60 - 80	2*3	B. poşet	169
159	Colutea arborescens	Patlangaç çalısı	120	-	Saksı	3
160	Corylus columa	Türk fındığı	150	-	Saksı	1
161	Corylus maxima	Lambert fındığı	150	-	Saksı	2
162	Corylus maxima var. atropurpurea	Süs fındığı	150	-	Saksı	2
163	Coteneaster bullatus	Dağ muşmulası- taş ayvası	60 - 80	2*3	B. poşet	16
164	Cotoneaster dammeri	Dağ muşmulası	40 - 50	2*3	B. poşet	500
165	Cotoneaster horizontalis	Yayılıcı dağ muşmulası	40 - 50	2*3	B. poşet	381
166	Cotoneaster salicifolia	Yay. dağ muş. y. dökmeyen	60 - 80	2*3	B. poşet	293
167	Cotoneaster franchetii	Dağ muşmulası	30-40	-	B. poşet	193
168	Cydonıa japonıca	Japon ayvası	40 - 50	2*3	B. poşet	209
169	Deutzia gracilis	Havlu püskülü	60 - 80	2*3	B. poşet	135
170	Eleagnus x ebbingei	Alacalı iğde- Melez kuş iğdesi	100	-	Saksı	9
171	Elaeagnus umbellata	Çıngıl iğde	100	-	Saksı	6
172	Euonymus alatus	Taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	36
173	Euonymus fortunei	Şimşir yapraklı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	69
174	Euonymus fortunei "Variegata Alba"	Dışı yeşil alacalı yapraklı yayılıcı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	22
175	Euonymus fortunei "Variegata Aurea"	Dışı yeşil alacalı yapraklı yayılıcı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	15
176	Euonymus fortunei "Aurea Variegata"	Dışı sarı alacalı yapraklı yayılıcı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	36
177	Euonymus japonica	Japon taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	14
178	Euonymus japonica "Alba Variegata"	Dışı beyaz alacalı yapraklı yayılıcı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	64
179	Euonymus japonica "Variegata Alba"	Altuni taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	12
180	Euonymus japonica "Variegata Aurea"	Sarı alacalı japon taflanı	40 - 50	2*3	B. poşet	41
181	Euonymus japonica "Aurea Variegata"	Alacalı taflan	40 - 50	2*3	B. poşet	25
182	Forsythia intermedia	Altın çanak	60 - 80	2*3	B. poşet	692
183	Hibiscus syriacus	Ağaç hatmi	100	-	Saksı	322
184	Jasminum fruticans	Yasemin	60 - 80	-	B. poşet	75
185	Jasminum nudiflorum	Yasemin	60 - 80	2*3	B. poşet	45
186	Juniperus chınensis	Çin ardıcı	30 - 35	-	B. poşet	130
187	Juniperus horizontalis	Yayılıcı ardıç	R 60 - 80	2*3	B. poşet	1439
189	Juniperus horizontalis X media	Minyatür yayılıcı ardıç	30 - 35	-	B. poşet	551
190	Juniperus old gold	Altuni ardıç	30 - 40	-	B. poşet	171

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

	191	Juniperus oxycedrus	Katran ardıcı	60 - 80	-	Saksı	4
	192	Juniperus sabina	Sabin ardıcı	R 50 - 60	2*3	B. poşet	456
	193	Juniperus strikta	Ardıç türü	120-150	-	Saksı	23
	194	Juniperus squamata "Blue - Carpet"	Mavi ardıç	30 - 40	-	B. poşet	152
	195	Juniperus virginiana "Skyrocket"	Dik ardıç	120-150	-	Saksı	3
	196	Kerria japonica	Kanarya gülü- Japon gülü	60 - 80	2*3	B. poşet	45
	197	Laburnum vulgare	Sarı salkım	150	-	Saksı	12
	198	Ligustrum japonica	Kurtbağrı	60-80	2*3	B. poşet	279
	199	Ligustrum ovalifolium aurea	Alacalı kurtbağrı	60-80	2*3	B. poşet	662
	200	Ligustrum vulgare	Kurtbağrı	60-80	2*3	B. poşet	193
	201	Lonicera fragrantissima	Hanım parmağı,kış hanımeli	60-80	2*3	B. poşet	47
	202	Lonicera nitida	Hanımeli	30 - 40	-	B. poşet	44
	203	Lonicera tatarica	Hanımeli	60 - 80	2*3	B. poşet	109
	204	Lonicera caprifolium	Sarılıcı hanımeli	100 - 120	-	B. poşet	22
	205	Mahonıa aquefolium	Mahonya	40 - 60	2*3	B. poşet	179
	206	Morus nigra pendula	Ters dut	9 - 12	-	B. poşet	9
	207	Philadelphus coronarius	Filbahri	80 - 100	-	B. poşet	319
	208	Photinia x fraseri "Red Robin"	Alev ağacı	60 - 80	2*3	B. poşet	7
	209	Potentilla fruticosa	Pençe çalısı	60 - 80	2*3	B. poşet	30
	210	Pyracantha coccinea	Ateş dikeni	60-80	2*3	B. poşet	282
	211	Pyracantha navaho	Bodur ateş dikeni	30 - 40	-	B. poşet	242
	212	Ribes aureum	Frenk üzümü	40-50	2*3	B. poşet	29
	213	Rhamnus alaternus	Cehri	60-80	2*3	B. poşet	14
	214	Rhus cotinus	Sumak	60-80	2*3	B. poşet	14
	215	Rhus typhina	Sumak	80 - 100	-	B. poşet	8
	216	Rosa sp.	Gül (çalı)	40 - 60	2*3	B. poşet	629
	217	Rosa canina	Kuşburnu- Köpek gülü	60-80	2*3	B. poşet	9
	218	Rubus fruticosus	Böğürtlen	60-80	2*3	B. poşet	21
	219	Sambucus nigra aurea	Sarı alacalı mürver	60 - 80	2*3	Poşet	90
	220	Spiraea bumaldo	Pembe çiçekli keçi sakalı	40 - 60	2*3	B. poşet	44
	221	Spiraea vanhouttei	Beyaz çiçekli keçi sakalı	60 - 80	2*3	B. poşet	37
	223	Symphoricarpus albus	Beyaz meyveli inci çalısı	60 - 80	2*3	B. poşet	130
	224	Symphoricarpus orbiculatus	İnci çiçeği	60 - 80	2*3	B. poşet	96
	225	Symphoricarpus racemosus	İnci çalısı	60 - 80	2*3	B. poşet	122
	226	Syringa vulgaris	Leylak	80 - 100	2*3	B. poşet	57
	227	Syringa vulgaris "Charles x"	Kırmızı -erguvani leylak	80 - 100	2*3	B. poşet	18
	228	Tamarix tetrandra	Ilgın	100 - 120	2*3	B. poşet	99
	229	Thuja orientalis aurea nana	Altuni top mazı	40 - 50	-	Saksı	81
	230	Thuja orientalis Pyr. Aurea	Altuni piramit mazı	200	-	Saksı	301
	231	Viburnum opulus sterile	Kartopu	100-150	2*3	B. poşet	44
	232	Viburnum rhtidifolium	Kartopu	100-150	2*3	B. poşet	15
	233	Viburnum tinus	Kartopu	40 - 50	2*3	B. poşet	22
	234	Yucca flamentosa	Avize çiçeği	40 - 50	-	B. poşet	462
AĞACCIK VE ÇALILAR TOPLAMI							13550

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

ÇOK YILLIK (PERENNİAL) ÇİÇEKLER

NO:	LATINCE ADI	TÜRKÇE ADI	RENK
1	ACHILLEA FILIPENDULINA	AT OTU	ALTIN SARISI
2	ACHILLEA MILLEFOLIUM KELWAYI	ARAP SAÇI-BİN YAPRAKLI	KOYU KIRMIZI
3	AJUGA PYRAMIDALIS	MAYASI OTU	KOYU MAVİ
4	ALYSSUM ARGENTEUM	KUDUZ OTU	SARI
5	ANEMONE BLANDO	MANİSA OTU	MAVİ
6	AQUILEGIA COERULEA HYBR.	HASEKİ KÜPESİ	DONUK
7	ARABIS ALBIDA	GSMS SEPET	KOYU KIRMIZI
8	CAMPANULA CARPATICA		MAVİ
9	CENTAUREA MONTANA	PEYGAMBER ÇİÇEĞİ	MAVİ
10	CHRYSANTHEMUM ROSEUM SLARLET GLOW	KASIMPATI	KOYU KIRMIZI
11	COREOPSIS LANCEOLATA	KIZ G™Z	ALTIN SARISI
12	DAHLIA CULTORUM VARIABILIS	YILDIZ	SARI
13	DAHLIA CULTNESS HYBRIDS	YILDIZ	KIRMIZI
14	DIANTHUS DELTOIDES BRILLANT	KARANF'L	KOYU KIRMIZI
15	KNIPHOFIA ROYAL STANDARD		PORTOKAL SARISI
16	LAVANDULA OFFICINALIS	LAVANTA	MAVİ
17	MYOSOTIS ALPESTRIS	BENİ UNUTMA	KOYU MAVİ
18	PENISTEMON BARBATUS		KIRMIZI
19	PHLOX AMOENA	FLOKS	KOYU KIRMIZI
20	SEDUM ALBUM GRACILE	FARE KULAGI	BEYAZ
21	SENECIO CINERERIA	KUL ÇALISI	SARI

BİR VE İKİ YILLIK ÇİÇEKLER

NO:	LATINCE ADI	TÜRKÇE ADI	RENK
22	AGERATUM HOUSTONIANUM	VAPUR DUMANI	MAVİ
23	ANTIRRHINUM MAJUS	ASLANAGZI	PEMBE SARI
24	BELLIS PERENNIS	SARI PAPATYA	KOYU KIRMIZI
25	CALENDULA OFFICINALIS		SARI PORTAKAL
26	DIANTHUS BARBATUS	HUSNU YUSUF	KOYU KIRMIZI
27	SALVIA SPLENDES	ATES CICEGI	KIRMIZI
28	TAGETES ERECTA PLENA	KADIFE	SARI
29	TAGETES PATULA LINNABAR	KADIFE	KIRMIZI
30	VIOLA TRICOLOR	HERCAI MENEKSE	SARI MAVİ KIRMIZI
31	ZINNIA ELEGANUS	ZİNNIA	SARI KIRMIZI

SU BİTKİLERİ

NO:	LATINCE ADI	RENK
1	ACORUS CALAMUS	SARI
2	ACORUS VARIEGATUS	BEYAZ ALACALI
3	ALISMA PLANTAGO AQUATICA	BEYAZ PEMBE
4	CALLA PALUSTRIS	BEYAZ
5	CALTHA PALUSTRIS	ALTIN SARISI
6	CORTADERIA SELLOANA	
7	IRIS ORIENTALIS	KOYU MAVİ
8	IRIS SIBIRICA	BEYAZ
9	HEMEROCALLIS FULVA	
10	RANUNCULUS LINGUA	SARI
11	TYPHA ANGUSTIFOLIA	KAHVERENGİ
12	NYMPHAEA HELUOLA	SARI
13	NYMPHAEA TETRAGONA	BEYAZ
14	NYMPHAEA ODORATA ROSEA	PEMBE

GÜLLER

NO:	LATINCE ADI	TÜRKÇE ADI	RENK
G-1	ROSAE EDEL	GÜL	BEYAZ
G-2	ROSAE ECLIPSE	GÜL	SARI
G-3	ROSAE ALSACE	GÜL	PEMBE
G-4	ROSAE ROULETTI	GÜL	PEMBE
G-5	ROSAE PIGALLE	GÜL	MOR
G-6	ROSAE ALTESSE	GÜL	KIRMIZI
G-7	ROSAE BETTINA	GÜL	TURUNCU
G-8	ROSAE CONDESADE	GÜL	"K" RENKLI" KIRMIZI
G-9	ROSAE SPP	GÜL	SARMASIK GL

SUKKULENT BİTKİLER

S.NO	LATİNCE ADI	KAB
SU-1	Sedum acre linn	K. poşet
SU-2	Sedum album linn	K. poşet
SU-3	Sedum album Coral Carpet	K. poşet
SU-4	Sedum cauticola Praeger	K. poşet
SU-5	Sedum ellacombianum Praeger	K. poşet
SU-6	Sedum hispanicum linn	K. poşet
SU-7	Sedum hybridum immorgrunchen	K. poşet
SU-8	Sedum abtusifoliun C. A. Meyer	K. poşet
SU-9	Sedum pallidum Morsch. Biob var. bitthynicum	K. poşet
SU-10	Sedum reflexum linn	K. poşet
SU-11	Sedum sedforme jacq	K. poşet

SOĞANLI VE YUMRULU ÇİÇEKLER

S.NO	LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI	ADET
SY-1	Anemone coronaria	Kır lalesi	160
SY-2	Canna harlensis	Tesbih çiçeği	72
SY-3	Colchicum autumnale	Çiğdem	160
SY-4	Dahlia variabilis	Yıldız	35
SY-5	Galanthus nivalis	Kardelen	50
SY-6	Gladiolus gandavensis	Glayöl	60
SY-7	Hyacinthus orientalis	Sümbül	50
SY-8	Lilium candidum	Zambak	60
SY-9	Narcissus pseudo-narcissus	Nergis	90
SY-10	Ranunculus asiaticus	Düğün çiçeği	50
SY-11	Iris germanica	Süsen	40
SY-12	Anemone japonica	Manisa lalesi	70
SY-13	Aquilegia vulgaris hybrida	Haseki küpesi	40
SY-14	Tulipa gesneriana	Lale	120
SY-15	Tulipa darwin	Lale	100

Çizelge 5. Parkın projesinde kullanılan bitki listesi (Anonim, 2018f)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Taceddin GÜLEÇ
Uyruğu : T.C
Doğum Yeri ve Tarihi : Elazığ-1990
Telefon : +905376876409
Faks :
e-mail : taceddin-gulec@hotmail.com

EĞİTİM

Derece			Bitirme Yılı
Lise	:	**Korgeneral Hulusi Sayın Lisesi, Merkez, Elazığ**	**2007**
Üniversite	:	**Atatürk Üniversitesi, Merkez, Erzurum**	**2013**
Yüksek Lisans	:	**Selçuk Üniversitesi, Merkez, Konya**	**2019**
Doktora	:	**-**	**-**

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi

UZMANLIK ALANI

YABANCI DİLLER

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER

YAYINLAR